Ազգ
Azg armenian daily

1 ՄԱՅԻՍ 1999 ՇԱԲԱԹ #79 (1824)

Հունաստանի նախագահը կժամանի Երեւան

Իսկ Հայաստանի նախագահը կմեկնի Արգենտինա

Երեւանում օտարերկրյա դիվանագիտական աղբյուրներից տեղեկանում ենք, որ առաջիկա մայիսի 13-ին Հայաստան կժամանի Հունաստանի Հանրապետության նախագահ Կոստանտինոս Ստեֆանոպուլոսը՝ հանդիպումներ ունենալու նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի, հանրապետության մյուս ղեկավարների հետ, ծանոթանալու մեր երկրին: Ինչպես հայտնի է, Հայաստանը բարեկամական սերտ հարաբերություններ ունի Հունաստանի հետ, եւ սպասվող այցը կնպաստի այդ հարաբերությունների հետագա զարգացմանը:

Մյուս կողմից, ինչպես տեղեկացնում է ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունը, Արգենտինայի նախագահ Կառլոս Ռաուլ Մենեմը երեկ ուղերձ է հղել նախագահ Ռ. Քոչարյանին եւ հրավիրել Արգենտինա: Հիշեցնենք, որ անցյալ տարի նախագահ Մենեմը մեծ պատվիրակությամբ այցելել էր Հայաստան եւ մի շարք պայմանագրեր ստորագրել: Քոչարյանի Արգենտինա այցի ժամկետները կհաստատվեն դիվանագիտական խողովակով, հավաստիացնում է մամլո գրասենյակի հաղորդագրությունը, ինչը ենթադրել է տալիս, որ հրավերն ընդունված է:

ՀԵՏԱՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

Արմենտելի գործարքից Հայաստանը կրել է 70 մլն դոլարի վնաս

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Արմենտելի գործարքը եղել է ծրագրավորված գործողություն, ասաց ՀՀ նախագահի վերահսկողության ծառայության ղեկավար Դավիթ Վարդանյանը «Նոյյան տապանի» թղթակցի հետ ունեցած զրույցի ժամանակ: 1999 թվականի հունվարից ՀՀ նախագահի վերահսկողության ծառայությունը կապի նախարարությունում իրականացնում է պլանային ստուգում՝ կապված Արմենտելի գործարքի հետ: Ըստ պրն Վարդանյանի, քանի որ այդ հարցը հասարակական մեծ հնչեղություն ունի եւ տարբեր մարմիններ են ուսումնասիրություններ կատարում, ՀՀ նախագահի հրամանով դրանք համակարգվել են եւ ստեղծվել է Արմենտելի գործարքի ուսումնասիրման հանձնաժողով:

Դ. Վարդանյանը կապի նախարարության սխալը համարեց Արմենտելի կազմավորումը իբրեւ համատեղ ձեռնարկություն, քանի որ նրա հավաստմամբ կապի նախարարությունը «կապվելով մի անհայտ ֆիրմայի (TWT) հետ Հայաստանի ամբողջ կապի համակարգը փաստորեն դրել է նրա տրամադրության տակ, եւ ամերիկյան կողմին տվել է բազմաթիվ իրավունքներ»: Դ. Վարդանյանի կարծիքով դրանք եղել են պլանավորված, ծրագրված գործողություններ եւ «ոչ թե այդպես է ստացվել»: Իսկ Հայաստանի կապի համակարգի 49 տոկոսի բաժնետեր հանդիսացող ամերիկյան ֆիրման պատրաստակամորեն իր բաժնեմասը հունական OTE ընկերությանը վաճառելուց հետո ստանում է 62 մլն դոլար՝ գրեթե ներդրումներ չանելով: Արմենտելի գործարքի արդյունքում, ըստ Դ. Վարդանյանի, Հայաստանը կորցրել է մոտ 70 մլն դոլար: Նա ընդգծեց, որ ելնելով բնակչության դժգոհություններից, իրենք կներկայացնեն նաեւ Արմենտելի աշխատանքի բնութագիրը:

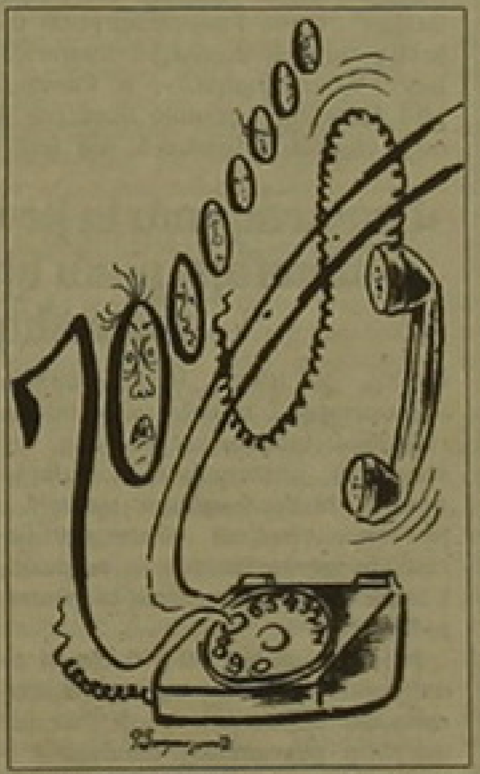

Դ. Վարդանյանը հայտնեց նաեւ, որ պլանային ստուգումներ են կատարվել նաեւ արդյունաբերության նախարարության շինանյութերի արդյունաբերության ոլորտում, եւ ուսումնասիրությունները դեռեւս շարունակվում են: Նա հայտնեց, որ հայտնաբերվել են մի քանի պայմանագրեր, որոնք կնքվել են «Հայարդշինանյութի» եւ կապի նախարարության միջեւ: Ըստ նրա, առաջին հայացքից անհիմն թվացող, զգալի արժողության այդ պայմանագրերը եւս ուսումնասիրման կարիք ունեն:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՆԱՏՕ-ի օդուժը կատաղի ռմբակոծման է ենթարկել Բելգրադը

ԲԵԼԳՐԱԴ, 30 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Տասնյակ ավերված ու վնասված տներ, զոհեր քաղաքացիական բնակչության շրջանում. այսպիսին է անցած գիշեր Բելգրադի վրա ՆԱՏՕ-ի օդուժի ձեռնարկած երկու օդային ուժեղ հարձակումների արդյունքը: Հարվածներ հասցնելով զանազան օբյեկտների: Դրանցից մեկն ընկել էր բնակելի թաղամասում՝ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցական կետից մեկ կիլոմետր հեռավորությամբ: Երեք շենք է ավերվել Գորկի փողոցում, որից երկուսը՝ ամբողջովին: Տարբեր

Յոթ թեւավոր հրթիռներ են արձակվել պաշտպանության նախարարության, գլխավոր շտաբի, ներքգործնախարարության շենքերի վրա, որոնք գտնվում են Կնեզ Միլոշա կենտրոնական փողոցի շրջանում: Վնասվել են հարակից փողոցների բազմաթիվ շենքեր: Մայրաքաղաքի այդ շրջանը մնացել է առանց էլեկտրականության ու ջրի, կան մարդկային զոհեր. «Ստուդիա Բ» հեռուստաընկերությունը ցույց է տվել հենց փողոցում ընկած կնոջ դիակ:

Քաղաքի վրայով ցածր թռիչքով սուրում էին նատօյական ինքնաթիռները ռումբերով ու հրթիռներով հարձակմամբ վիրավորված չորս մարդ է տեղափոխվել կլինիկական հիվանդանոց: Պայթյունը վնասել է մայր ջրմուղը, դուրս հորդած ջուրը հեղեղել է Հարավային զբոսայգին:

Կեսգիշերին մոտ ՆԱՏՕ-ի օդուժը հարվածներ է հասցրել Բելգրադի շրջակայքին, այդ թվում Ավալա սարի վրա գտնվող հեռուստաաշտարակին եւ «Ստուդիա Բ»-ի հեռուստահեռարձակիչին Ցվենկա բնակավայրում: Այժմ փաստորեն ողջ հանրապետությունը զրկվել է կենտրոնական հեռուստատեսության հաղորդումները դիտելու հնարավորությունից:

Երկրաշարժ Բելգրադում

ԲԵԼԳՐԱԴ, 30 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՆԱՏՕ-ի ռմբակոծությունների երկրորդ ալիքից հետո, տեղական ժամանակով 5:30-ին Բելգրադում գրանցվել է 5,5 բալ (ըստ Ռիխտերի սանդղակի) ուժգնությամբ երկրաշարժ: Ինչպես տեղեկացրել են Սերբիայի սեյսմաբանության ինստիտուտի աշխատակիցները, երկրաշարժի էպիկենտրոնը գտնվել է Բելգրադից 60 կմ դեպի հարավ: Նախնական տվյալներով, այն նյութական լուրջ վնասներ չի հասցրել քաղաքին: Երկրաշարժը զգացվել է նաեւ Նովի Սադ քաղաքում:

Օջալանի դատը կսկսվի մայիսի 31-ին

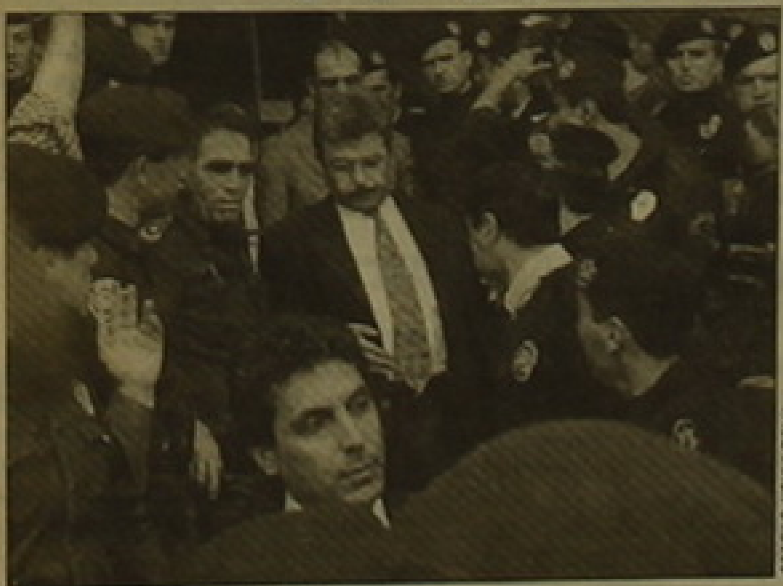

ԱՆԿԱՐԱ, 30 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Քրդական աշխատավորական կուսակցության ղեկավար Աբդուլլահ Օջալանի դատավարությունը կսկսվի մայիսի 31-ին առավոտյան ժամը 10-ին Մարմարա ծովի Իմռալը կղզում, որտեղ նա կալանքի տակ է պահվում փետրվարի 15--ին Քենիայում ձերբակալվելուց հետո: Այս որոշումն այսօր ընդունել է Անկարայի պետական անվտանգության դատարանը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, նա նաեւ հայտարարել է քուրդ ղեկավարի նկատմամբ ավելի վաղ հարուցված բոլոր երեք քրեական գործերը մեկում միավորելու մասին:

Անկարայի պետանվտանգության դատարանի նիստին մասնակցել են Օջալանի 15 փաստաբանները, զոհված զինծառայողների շուրջ 300 ընտանիքների ներկայացուցիչներ, քննիչներ: Նիստին առաջին անգամ մասնակցել են այդ դատարանի գլխավոր դատախազ Ձեւդեթ Վոլկանը եւ եվրոպական մի շարք երկրների դիտորդներ

ՀԱՐԱՎՍԼԱՎԻԱ

Հաագայի դատարանը կքննի Բելգրադի հայցը ընդդեմ ՆԱՏՕ-ի երկրների

ՀԱԱԳԱ, 30 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հաագայի միջազգային տրիբունալի աշխատակազմը հայտարարել է, որ այս տարվա մայիսի 10-ին կսկսի ընդդեմ ՆԱՏՕ-ի 10 երկրների Հարավսլավիայի առաջադրած մեղադրանքի ունկնդրումները: Հարավսլավական կողմը պնդում է, որ ՆԱՏՕ-ի գործողությունները խախտում են միջազգային օրենսդրությունը: Նախ եւ առաջ լսվելու է գործի քննարկման ընթացքում ռմբակոծությունները դադարեցնելու մասին խնդրանքը: ԱՄՆ պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչը հայտարարել է, որ Բելգրադի վարքագիծն «անհեթեթ» է, որ դա սոսկ միջոց է Կոսովոյում իրականացվող էթնիկական զտումներից ուշադրությունը շեղելու համար:

Ռուսաստանը չի ընդունում նավթային էմբարգոն

ՄՈՍԿՎԱ, 30 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Պենտագոնի ղեկավարը զգուշացրել է Ռուսաստանին Հարավսլավիայի նկատմամբ սահմանված նավթային էմբարգոն խախտելու հետեւանքների մասին: Ավելին, մամլո ասուլիսում Ու. Քոհենը հայտարարել է, որ ՆԱՏՕ-ի հրամանատարներին պետք է հնարավորություն տալ ուժ կիրառելու հեղուկանավերով նավթը Հարավսլավիա առաքելը կանխելու համար: Մի շարք եվրոպական երկրներ եւ մասնավորապես Ֆրանսիան պնդում են, որ այս դեպքում ՆԱՏՕ-ն պետք է ՄԱԿ-ի մանդատ ունենա, քանի որ նավերը բռնի ուժով խուզարկելն ու կալանելը պատերազմական գործողություններ են, որոնք կարող են առճակատման հասցնել ՆԱՏՕ-ին եւ Ռուսաստանին: Միաժամանակ ՌԴ արտգործնախարար Ի. Իվանովը հայտարարել է, որ Ռուսաստանը չի ընդունում Հարավսլավիայի նկատմամբ նավթային էմբարգոն: Անդրադառնալով Պենտագոնի արած սպառնալիքին՝ արտգործնախարարն ընդգծել է, որ ՆԱՏՕ-ի որոշումը նշանակություն ունի միայն Դաշինքի անդամ երկրների համար:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

ԵԱՀԿ դիտորդական առաքելության պատվիրակությունը՝ ՀՕԱԿ գրասենյակում

ԵԱՀԿ ընտրական դիտորդական առաքելության անդամներն այս օրերին շարունակում են ծանոթանալ ՀՀ ընտրական համակարգին, հանդիպումներ ունենում քաղաքական ուժերի, հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ: Երեկ առաքելության պատվիրակությունը՝ ղեկավարի տեղակալ Պոլինգի էուժենիոյի գլխավորությամբ, այցելեց ՀՌԱԿ գրասենյակ, հանդիպեց կուսակցության համապատասխան Ռուբեն Միրզախանյանին:

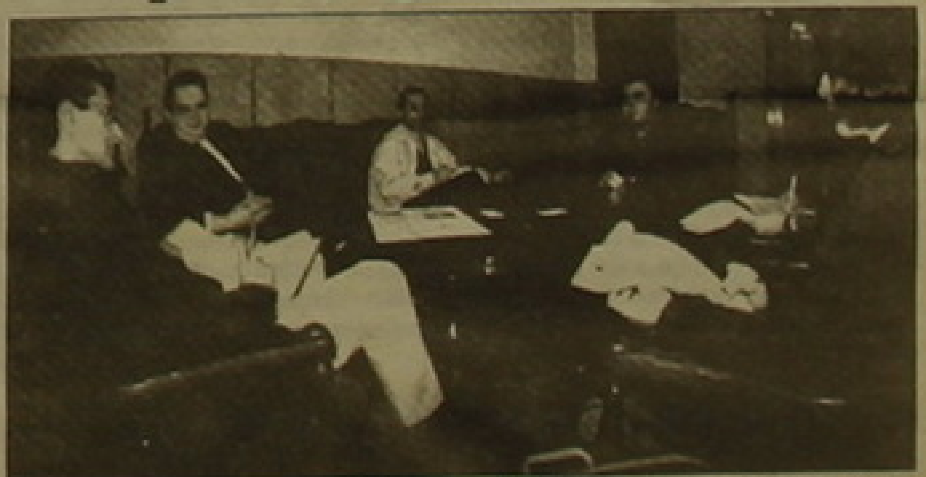

Ներկայացնելով ՀՌԱԿ պատմությունը, հայաստանյան քաղաքական դաշտում նրա տեղն ու դերը, Ռուբեն Միրզախանյանն այնուհետեւ անդրադարձավ Ազգային Ժողովի առաջիկա ընտրություններին, նախապատրաստական աշխատանքներին, պատասխանեց փորձագետներին հետաքրքրող հարցերին:

Համապատասխանաբար, ավանդական կուսակցությունների թվում ՀՌԱԿ-ը ռամկավար-ազատական գաղափարախոսության կրողն է: Նրա գնահատմամբ, անցման շրջանի դժվարությունները, նախկին իշխանությունների կողմից ներքին քաղաքականության մեջ թույլ տրված սխալների արդյունքում ներկայումս լիբերալ-դեմոկրատական գաղափարներ կրող կուսակցությունները հայտնվել են ոչ բարենպաստ դաշտում: Միաժամանակ ընդգծվեց, որ ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ Եվրոպայում աշխուժացած սոցիալիստական ուժերի ծրագրային դրույթներում անգամ զետեղվում են ռամկավարական, ազատական սկզբունքները:

Ռուբեն Միրզախանյանը պատրաստակամություն հայտնեց ՀՌԱԿ կառույցների միջոցով դիտորդներին աջակցել իրենց առաքելությունն իրականացնելիս:

Հ. ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱՍՈՒԼԻՍ

Դեմիս Ռուսոսը հայ ժողովրդին ցանկանում է ճիշտ ընտրություն

«Ես Հայաստանի եւ հայ ժողովրդի «համը» ճաշակել եմ դեռեւս սփյուռքում, դուք շատ լավ ազգ եք», այսպիսի հաճոյախոսությամբ սկսեց իր մամլո ասուլիսը հայտնի երգիչ Դեմիս Ռուսոսը: Որպես անակնկալ նա տեղեկացրեց, որ այս տարի լրանում է իր ստեղծագործական կյանքի 30-րդ տարին, որն էլ հանրահայտ երգիչը որոշել է նշել սկսելով Հայաստանից: 70-ական թվականներին աշխարհով մեկ հայտնի դարձած այս երգիչը դեռեւս շարունակում է հանդես գալ նոր ծրագրերով, եղել է բազմաթիվ երկրներում եւ իրեն համարում է ինտերնացիոնալ ստեղծագործող: Առաջիկա երկու օրերի ընթացքում Դեմիս Ռուսոսը Երեւանի մարզահամերգային համալիրում հանդես կգա սիրո եւ կարոտի մասին երգերով, իր բնութագրմամբ «նոստալգիական բնույթի»: Համերգները հիմնականում կանցկացվեն կենդանի ձայնով՝ որոշ էֆեկտների համադրմամբ, իսկ համերգների ընթացքում նկարահանումներն արգելված են: Այն հարցին, թե որն է եղել Դ. Ռուսոսի որպես արվեստագետի, 30-ամյա գործունեության նշանաբանը, նա փիլիսոփայորեն պատասխանեց. «Ես կյանքիս մեծ մասն անցկացրել եմ հասկանալու համար, թե ինչո՞ւ են աշխարհում այդքան շատ տարաձայնություններ մարդկանց մեջ»: Բնականաբար, քանի որ Դ. Ռուսոսի այցելությունը Հայաստան համընկնում է ԱԺ նախընտրական արշավի հետ, բնական էր այն հարցը, թե նա ի՞նչ տեղեկություն ունի Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակի մասին: Պատասխանն անկեղծ էր. «Շատ բան չգիտեմ Հայաստանի պոլիտիկայից, սակայն հայ ժողովրդին ցանկանում եմ ճիշտ ընտրություն կատարել եւ երջանիկ կյանք ունենալ»: Ի դեպ, երգչի համար անակնկալ էր նաեւ Հայաստանում ԴԱՎ-ի բուժման դեղամիջոցի «Արմենիկումի» հայտնաբերման փաստը. «Եթե իսկապես դա ճիշտ է, շատ մեծ բան կլինի մարդկության համար», ասաց նա եւ կատակով առաջարկեց վաճառել ամերիկացիներին կամ ֆրանսիացիներին»: Ասուլիսի վերջում **«Ազգը»** տեղեկացավ, որ Դ. Ռուսոսի համերգները Հայաստանում կազմակերպել է «Ներարտակումբ» ընկերությունը, որի հիմնադիրներից մեկը Դ. Ռուսոսի բարեկամ, տնտեսագետ Թաթուլ Մանասերյանն է, որը, լինելով ՀՅԴ տնտեսական թեւի պատասխանատուներից մեկը, հայտնի է Հայաստանի տնտեսության զարգացման իր այլընտրանքային առաջարկներով: Ըստ պրն Մանասերյանի, «Ներարտը» ծառայության ոլորտի ընկերություն է, եւ Դ. Ռուսոսի համերգը շոու-բիզնեսում նրա առաջին քայլն է: **«Ազգի»** այն հարցին, թե պատահակա՞ն էր արդյոք հայտնի երգչի համերգների կազմակերպումը հենց այս պահին, երբ Հայաստանում պաշտոնապես սկսվել է քարոզարշավը, եւ Դ. Ռուսոսի համերգներն այդ քարոզարշավի մի մասը չե՞ն կազմում, ՀՅԴ ներկայացուցիչը բավարարվեց միայն պատասխանելով, որ Դ. Ռուսոսը սփյուռքում, մասնավորապես Ամերիկայի հայ համայնքում ունի որոշակի կապեր, հատկապես դաշնակցական շրջանակների հետ, հետեւաբար ՀՅԴ-ի նկատմամբ ունի որոշակի համակրություն:

Երեւանում վերջերս բացված «Ափասրանս» հյուրանոցում անցկացված վերոհիշյալ ասուլիսից հետո տեղի ունեցավ նաեւ «Նոյ» զբոսաշրջության զարգացման հայկական ասոցիացիայի (ԶԶՀԱ) շնորհանդեսը, որին անձնապես ողջունեց նաեւ Դեմիս Ռուսոսը: ԶԶՀԱ նախագահ, նույն ինքը Թ. Մանասերյանը տեղեկացրեց, որ ասոցիացիան միավորում է մոտ 2 տասնյակ տուրիստական, ճամփորդական գրասենյակներ, այդ թվում՝ «Պրահա», «Էլիտար», «Վիզա կոնկորդ» տուրիստական ընկերությունները, ինչպես նաեւ մի քանի բանկեր՝ «Սեւան», «Էկոնոմինվեստ» եւ «Նորինվեստ»: Դրանց բոլորին միավորել են Հայաստանում զբոսաշրջության զարգացմանը խոչընդոտող խնդիրները, այդ թվում՝ զբոսաշրջության մասին օրենքի ընդունումը, ենթակառուցվածքների ստեղծումը եւ այլն:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒԿՈՅԱՆ

ՏԱՄԱՌՈՏ

«Ազատությունը» ձգտում է ճիշտ ուղու բերել երկրի ղեկավարությանը

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ազգային ժողովի առաջիկա ընտրություններին «Ազատություն» կուսակցությունն իր մասնակցությունը պայմանավորում է «ոչ միայն եւ ոչ այնքան նրանով, որ հավատում է ազատ ու արդար ընտրություններին, այլ՝ երկրի ղեկավարությանը գործելակերպի ճիշտ ուղի դուրս բերելու ձգտմամբ», ասված է «Ազատություն» կուսակցության՝ ապրիլի 30-ին կայացած երկրորդ համագումարի հայտարարությունում: Այդ նպատակով կուսակցությունը որոշել է «ամեն ինչ անել արդարությունը պաշտպանելու եւ գոնե չնչին առաջընթաց ապահովելու ազատ, արդար ընտրությունների կայացման գործում»: Համագումարում կուսակցության նախագահ, ՀՀ նախկին վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը ներկայացրեց «Ազատության» նախընտրական ծրագիրը, որը հավանության արժանացավ համագումարի կողմից: Տեղեկացվեց նաեւ, որ «Ազատություն» կուսակցությունը համագործակցության պայմանագիր է կնքել «Ռուսաստանի դեմոկրատական ընտրություն» կուսակցության հետ, իսկ վերջինիս նախագահ Եգոր Գայդարը ողջույնի ուղերձ էր հղել համագումարին:

ԱԺՄ-ն որոշել է «անվրեպ կրակել»

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱԺՄ նախընտրական շտաբը ներկայումս մշտում է քարոզչության կոնկրետ քայլերը: Մասնավորապես ստեղծվել է նախընտրական հիմնադրամ, բացվել է դրա հաշվի համարը: Շտաբի ղեկավար Սեմյոն Բաղդասարյանն ասաց, որ առայժմ նպատակահարմար չէ իրենց քայլերը մամուլին հաղորդել. «Ինչո՞ւ պետք է մեր ծրագրերը նախորոք հրապարակենք»: Ս. Բաղդասարյանը դա մեկնաբանեց, իր ասելով ԼՂՀ մարտերից ստացած հետեւյալ մտքով. «Մարտում հաղթում է ոչ թե նա, ով առաջինն է կրակում, այլ նա, ով դիպուկ է կրակում»:

«Արդարություն եւ իրավունք»-ը դիտորդական առաքելություն կիրականացնի բոլոր ընտրատեղամասերում

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Արդարություն եւ իրավունք» հասարակական կազմակերպությունը, որը տեղական դիտորդական առաքելություն է իրականացնելու առաջիկա խորհրդարանական ընտրություններում, իր գործունեությունը բաժանել է երկու փուլի՝ ընտրարշավ եւ ընտրություններ:

Ինչպես ապրիլի 30-ի մամուլի ասուլիսում տեղեկացրեց կազմակերպության նախագահ Նելլի Բաղդասարյանը, ընտրարշավի առաջին 4 օրերին իրենք նկատել են որոշ շեղումներ գործունեության ծավալման՝ օրենքով թույլատրվող շրջանակներից, որոնք նա կապեց Ընտրական օրենսգրքի անկատարության հետ: Սակայն Ն. Բաղդասարյանը մանրամասներ չհաղորդեց, ավելացնելով, որ ամեն ինչ կնշվի առաջին փուլի ամփոփման ժամանակ:

«Արդարություն եւ իրավունքի» ղեկավարը, հայտնելով, որ կազմակերպությունը տվյալ անվանումով ՀՀ արդարադատության նախարարությունում գրանցվել է 1999 թ. մարտին, հիշեցրեց, որ այն գործել է դեռեւս 1995 թ. խորհրդարանական եւ 1996 թ. նախագահական ընտրությունների ժամանակ՝ «Քվեարկություն՝ Հայաստան» անվամբ, ինչից հետո վերջինիս են միացել մի շարք այլ կազմակերպություններ, իսկ վերագրանցումը ծագել է հիշյալ նախարարությունը:

Նելլի Բաղդասարյանի խոսքերով, կազմակերպության դիտորդները կմասնակցեն բոլոր 1500 ընտրատեղամասերում անցկացվելիք ընտրություններին, Հայաստանի 11 մարզերում արդեն գործում են կազմակերպության 40 սկզբնական կառույցներ: Նա ընդգծեց, որ տեղական դիտորդներն առավելություն ունեն արտասահմանցիների նկատմամբ, քանզի ավելի լավ են տեղյակ հայկական ընտրական միջավայրի նրբություններին: Դիտորդները գործելու են անվարձահատույց: Ըստ Նելլի Բաղդասարյանի, իրենք ուղղակի շահագրգռված են Հայաստանի լավ ապագայով:

Առողջապահությունը՝ ազգային խնդիր

Երեկ առողջապահության ազգային ինստիտուտի դահլիճում տեղի ունեցավ սեմինար՝ «ԶԼՄ-ների դերը առողջապահության բնագավառում» թեմայով: Կազմակերպիչն էր Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության հայաստանյան գրասենյակը, որի տնօրեն Հրայր Ասլանյանն էլ բացեց սեմինարը: Հրավիրյալի կարգավիճակով ներկա էին առողջապահության նախարարության, շրջակա միջավայրի պահպանության, հասարակական կազմակերպությունների եւ ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչներ: Կարեւորվեց լրատվամիջոցների դերը առողջապահության բնագավառում: Մանրամասն ներկայացնելով սեմինարի նպատակը եւ խնդիրները, հիմնականում անդրադարձան հետեւյալ կետերին. առողջապահության ոլորտում տեղեկատվության դաշտի կարեւորության գիտակցում, պրոֆեսիոնալների ավելացում, պետական մարմինների եւ զանգվածային լրատվության եւ առողջապահության ոլորտում մասնագետների միջեւ կապերի ամրապնդում, ազգային եւ միջազգային, պետական եւ ոչ պետական տեղեկատվական աղբյուրների միջեւ կապերի հաստատում, սոցիալական ազդակներ, շրջակա միջավայրի աղտոտվածություն, առողջապահության համակարգը:

Առողջապահության բնագավառի նոր քաղաքականության վերաբերյալ խնդիրները համատեղ կքննարկվեն մայիսի 7-ին Երեւանում կայանալիք ազգային համաժողովի ժամանակ, ուր առողջապահության նախարարի կողմից կներկայացվի փաթեթ՝ ժողովրդի առողջության պահպանման ռազմավարական ծրագիրը: Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը լուրջ ուշադրություն պետք է դարձնի ազգային ծրագիրը իրողություն դարձնելուն: Այդ կարծիքին էին նաեւ միջազգային առողջապահության կազմակերպություններից իրենց մասնակցությունը բերած հյուրերը: ԶԼՄ-ների ներկայացուցիչներին ընդունեցին եվրոպական առողջապահության ինֆորմացիոն ցանցի անդամներ՝ նպաստելու առողջապահության զարգացմանը Հայաստանում:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Շաբաթվա պատասխանը. Նաեւ մաքրող լուծույթներ

«Հայքը» երեկվա համարում «Շաբաթվա ինքնասպասարկումը» վերնագրի ներքո գրել է. «Վերջերս հայտարարվեց, թե ՀՌԱԿ-ը նրբաճառ կարտադրի»: Խոսքը վերաբերում է ասուլիսներից մեկում հնչած հայտարարությանը, թե շուտով ՌԱԿ անդամներից մեկը Երեւանում կբացի կենցաղային քիմիայի արտադրության գործարան: Կյանքում ոչ մի բան չարտադրած, ընդհակառակը՝ եղածը քանդած կուսակցության պաշտոնաթերթ «Հայքին» ստիպված ենք հիշեցնել, որ այդ գործարանում արտադրվելու են, բացի նրբաճառից, մաքրող լուծույթների բազմաթիվ տեսակներ, այդ թվում՝ հասարակական զուգարանները ախտահանող հեղուկներ:

Գյումրի. Առավել բարեխիղճ վճարողները... թոշակառուներն ու նպաստառուներն են

Գյումրիում դժվարությամբ գանձվող վճարների թվում են խմելու ջրի վարձերը: Անցյալ տարի դրանց գանձումներն այստեղ կազմել են 33 տոկոս, որը թեեւ քիչ է, բայց թույլ է տվել մի կերպ շահագործել ու սպասարկել ցանցը: Այս տարվա ապրիլի 1-ից այդ գործն իրականացնում է «Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ի «Արփի» նորաստեղծ մասնաճյուղը, որը քաղաքից բացի սպասարկում է նաեւ Ախուրյանի, Ամասիայի եւ Աշոցքի նախկին վարչական շրջանները:

Ըստ մասնաճյուղի տնօրեն Հովհաննես Ասոյանի, ուսումնասիրությունները ցույց են տալիս, որ օգտագործած ջրի դիմաց բարեխղճորեն վճարում են թոշակառուներն ու նպաստառուները: Դրան հակառակ, կան սոցիալապես ապահովված ընտանիքներ, որոնք առանց պատճառաբանության հրաժարվում են մուծումից: Սպասարկող կազմակերպությունը կազմում է ցուցակներ եւ մտադիր է նման անձանց անունները հրապարակել մամուլում ու հաղորդել հեռուստատեսությամբ: Արժե...

Գ. Մ.

Ճապոնիան 300 մլն իեն է տրամադրում Հայաստանին

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ապրիլի 30-ին ՀՀ գյուղատնտեսության նախարար Վլադիմիր Մովսիսյանը եւ Ռուսաստանում Ճապոնիայի դեսպանատան խորհրդական Նորիհիթո Մոնեն ստորագրեցին Ճապոնիայի կառավարության կողմից Հայաստանին 300 մլն իենի շնորհի տրամադրման համաձայնագիրը:

Նշելով, որ 1997 թ. սկսած Հայաստանն արդեն ստանում է երրորդ շնորհը, եւ շնորհակալություն հայտնելով, նախարարը հայտնեց, որ գումարը ծախսվելու է պարարտանյութեր եւ փոխարժանավալ բազմապրոֆիլ գյուղատնտեսական տեխնիկա ձեռք բերելու համար: Նա հայտնեց նաեւ, որ հանրապետության մարզերում ստեղծվում են ֆերմերական տնտեսություններին սպասարկող արտադրատեխնիկական կենտրոններ, որտեղ էլ կենտրոնացվելու է ձեռք բերված տեխնիկան:

Նախարարը հույս հայտնեց, որ ապագայում կստեղծվեն ճապոնական ընկերությունների հետ համատեղ ձեռնարկություններ, որոնք կզբաղվեն ճապոնական տեխնիկայի վերանորոգմամբ եւ վաճառքով: Նշելով, որ Հայաստանի գյուղատնտեսության նախարարությունը համագործակցության պայմանագրեր է կնքել բազմաթիվ երկրների հետ, նախարարը ցանկություն հայտնեց Ճապոնիայի գյուղատնտեսության նախարարության հետ եւս նման պայմանագիր կնքելու:

Ճապոնիայի կառավարության կողմից պայմանագիրը ստորագրելու լիազորություն ստացած Նորիհիթո Մոնեն նշեց, որ Ճապոնիան պատրաստ է Հայաստանի հետ քննարկելու համագործակցության պայմանագրեր կնքելու հարցը, մնում է, որ հայկական կողմը ներկայացնի պայմանագրերի նախագծերը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԷՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

20-րդ դարի փորձը ցույց է տալիս, որ այն պետություններում, որտեղ օրենսդիր, դատական եւ գործադիր իշխանությունները մեկը մյուսից անկախ են, շարժվում դեպի ընդհանուր շահի իրականացումը, պետական կյանքը ոչ թե ժամանակ առ ժամանակ խախտվում է (ինչը տեղի ունեցավ Ռուսաստանում, Գերմանիայում երկու անգամ), այլեւ զարգանում է, ներքին հառաջարկեց արտահերթ նիստ գումարել: Հանրապետության Նախագահը նիստ չհրավիրեց, որի պատճառով օրենսդիրները դիմեցին Սահմանադրական դատարան:

Սահմանադրական դատարանը մերժեց բողոքը, գտնելով, որ օրենքի խախտում տեղի չի ունեցել: Եվ ճիշտ որոշում է ընդունել: Բայց, մեր կարծիքով, ճիշտ էին եւ օրենսդիրները, որովհետեւ 70-րդ հոդվածում նշված է.

նյակ ընկերներ, պատգամավոր դառնալով (մեծամասնությունն ապահովելով), օրենքի համաձայն, կարող են քրեական հանցանք կատարել եւ անձեռնմխելի մնալ: Եվ այդ տեսական, «սահմանադրական հնարավորությունը», ինչպես մենք լավ գիտենք, իրականացան հայտնի քննարկումների ժամանակ, երբ դատախազության առաջ քաշած քրեական հարցերը որոշ պատգամավորների դեմ համա-

ՔԱՂԱՔԱՑՈՒ ԱՄԲՈՆ

Ինչքան ճիշտ ընտրենք՝ այնքան լավ կապրենք

վստահությունը չկորցնելով (ինչը տեղի ունեցավ ԱՄՆ-ում, Կանադայում, Շվեդիայում, Նորվեգիայում եւ այլն): Վերջինների հաջողությունը կարելի է բնութագրել մեկ բառով. ճիշտ ընտրություններով (համեմատաբար)՝ օրենսդիր, գործադիր եւ դատական օղակներում: Ուրեմն, եթե մենք ցանկանում ենք մեր լավը, մեզնից կախվածը պետք է անենք, որպեսզի չսխալվենք մայիսի 30-ին: Առաջինը՝ անհրաժեշտ է, որ ներկա ԱԺ-ի 50 տոկոսից ավելին պատգամավոր չվերընտրվի, որովհետեւ ներկաների մեծամասնությունը տարված էր ոչ թե օրենքի պաշտպանությամբ, այլ սեփական շահերի հետապնդումով: Բավական է դրա համար բերել մեկ բնորոշ փաստ՝ երբ որոշ պատգամավորների դեմ քրեական հարց բարձրացվեց, մեծամասնությունը պարտքի պես կանգնեց նրանց թիկունքին: Ես հարգում եմ այն տղամարդկային բնավորությունը, որը թելադրում է՝ ատամներով ընկերոջը պաշտպանել: Բայց թող չնեղանան ընկերասեր տղամարդիկ. ձեր տեղը չէ օրենսդիր մարմինը: Ազգային ժողովի պատգամավորը պետք է ունենա միայն մեկ ընկեր՝ օրենքը, ամեն ինչով նրան պաշտպանելով՝ հօգուտ մեր ազգային պետության:

Երկրորդը՝ պատգամավորության թեկնածուն պետք է ունենա կոնկրետ, գործնական ծրագիր. ինչպե՞ս ճշգրիտ աշխատեցնել Սահմանադրության հոդվածները, վերացնելով անորոշությունները: Օրինակ, անցյալ տարվա ամառը, համաձայն Սահմանադրության 707 հոդվածի, ԱԺ-ի 1/3-ը ա- «Ազգային ժողովի արտահերթ նստաշրջանը հանրապետության Նախագահը հրավիրում է պատգամավորների ոչ պակաս 1/3-ի նախաձեռնությամբ...»: Միայն, ցավոք, այստեղ չի նշվում ժամկետը. պատգամավորների՞ առաջարկած, թե՞ Նախագահի հարմար գտած, որի անորոշությունը հնարավորություն է ստեղծում՝ ամեն մեկին իրեն հարմար եզրակացություն անել եւ իզուր ընդհարումներ ստեղծել: Եվ այդպիսի անորոշ հոդվածներ Սահմանադրությունում շատ կան:

Երրորդը՝ ներկա ԱԺ-ի բազմաթիվ անդամներ հաճախ կարծիք են հայտնում, թե մեր Սահմանադրությունը չափից ավելի իրավունքներով է լիազորում հանրապետության Նախագահին: Ես էլ, որպես քաղաքացի, ընտրողներից մեկը, ցանկանում եմ սահմանադրական «չափազանցման» իրավունքային հարցն ուղղել բոլոր այս ընտրությունների մասնակցող թեկնածուներին՝ նկատի ունենալով հետեւյալը:

Սահմանադրության 66-րդ հոդվածում գրված է. «Պատգամավորը չի կարող ձերբակալվել, ենթարկվել քրեական կամ վարչական պատասխանատվության, դատական կարգով, առանց Ազգային ժողովի համաձայնության»: Այստեղից հետեւում է, որ հանրապետությունում գրված օրենքով բոլորը ենթակա են (օրենքի խախտման հարցում) դատաիրավաբանական մարմնի որոշման (Նախագահը՝ Սահմանադրական դատարանին): Բացի ԱԺ-ի անդամից, որը ենթակա է, կարճ ասած, միայն՝ ինքն իրեն եւ իր նմաններին: Այսպիսով, մի քանի տաս- պատասխան լուծում չստացան:

Հիմա հարցին նայենք ուրիշ կողմից: Ասենք, նորընտիր ԱԺ-ում ոչ մի տեսակի ընկերներ մեծամասնություն չեն ունենա, նույնիսկ ենթադրենք՝ բոլորը մեկը մյուսից անկախ են իրավաբանորեն: Այդ պայմանում էլ ծանր հանցանքի դեպքում հանցագործի համար «լավ» ելք է ապահովվում. մինչեւ դատախազությունը ԱԺ մտնի, հարց բարձրացնի, քննարկվի, որոշում ընդունվի... հանցագործն արտասահմանում կլինի, ներկա ազատ «դեմոկրատական», բաց սահմանների վիճակում:

Պատգամավորական անձեռնմխելիության հոդված չկա Մ. Նահանգներում եւ ուրիշ զարգացած երկրներում: «Անձեռնմխելիությունը» հիմնականում կա այն պետություններում, որոնք առաջացել են Սովետի փլուզման հետեւանքով՝ ավտոմատ ընդօրինակելով սովետական սահմանադրությունը: Ցանկացել են «անձեռնմխելիությամբ» պաշտպանվել իրենց արած եւ անելիք «գործերի» հետեւանքներից: Ելնելով վերոնշվածից, ես՝ որպես քաղաքացի, ընտրող, ինչ-որ չափով պատասխանատու լինելով Սահմանադրության համար, առաջարկում եմ բոլոր ազնիվ թեկնածուներին, ընտրվելու դեպքում նոր ազգային օրենսդրական մարմնում հարց բարձրացնել, պատգամավորի «անձեռնմխելիության» կախվածությունը կապել դատաիրավաբանական մարմնի հետ (օրինակ, Սահմանադրական դատարանի, ինչպես Նախագահինը):

ԱՐԿԱԴԻ ՄԱՐՈՒԹՅԱՆ
Քաղաքացի

Վերակառուցվող Երեւան. Մեկն իր քեֆին ինչ ասես անի, մյուսը խոսելու իրավունք չունի

Օրեցօր Երեւանը ավելի է աղավաղվում կառուցվող ավտոտնակների եւ առեւտրի օբյեկտների առատությունից: Կառուցում են այնտեղ, որտեղ մի ժամանակ մայթ էր, փողոց կամ բակ: Շատ շուտով Երեւանը կնմանվի Հին Արեւելքի այն քաղաքներին, ինչպիսին պատկերված է «Տժվժիկ» կինոնկարում: Փողոցում կանգնած երկու զրուցակիցներ խանգարում են խուրջինով բեռնված էշի ընթացքին եւ ճանապարհ տալու համար ետ-ետ գնում:

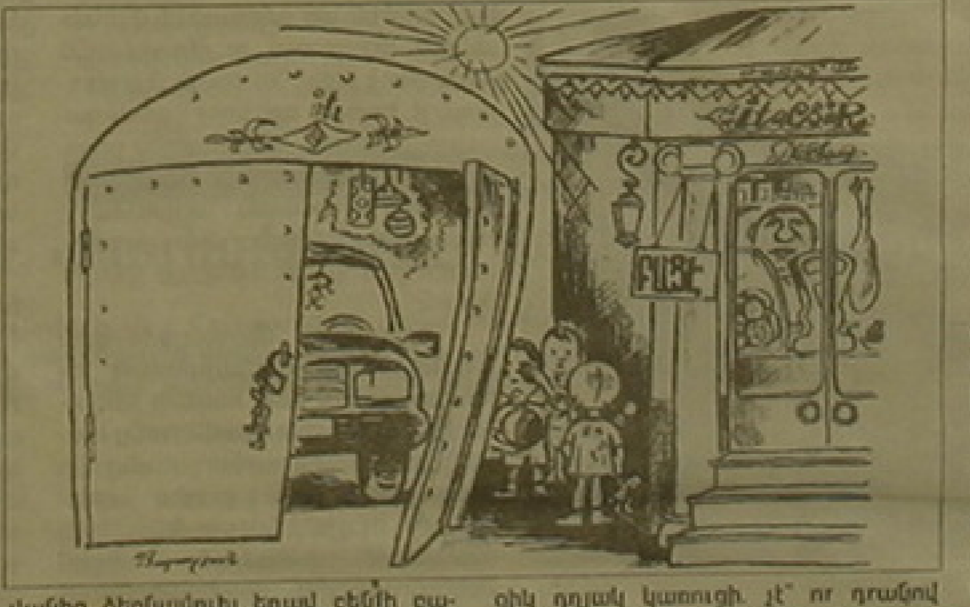

Իմ կարծիքով, արտաքինի «կառուցապատմանը» նպաստում է նաեւ օրենքի անկատարությունը: Պետական բնակարանային ֆոնդը սեփականաշնորհվել է եւ տրվել վարձակալներին, իսկ բակերի վերաբերյալ օրենքը ոչինչ չի նախատեսում. բակերը մնացել են օրենքից դուրս, անտեր, որից շատ հմուտ օգտվում են քաղաքապետարանը կամ քաղաքապետարանները եւ առանձին ճարպիկ բնակիչներ: Քաղաքապետարաններն իրենց իրավունք են վերապահում բոլորիս պատկանող բակը հատկացնել որեւէ մեկին:

Սա նման է հանրահայտ առածին. «Հարսին փեսային հրամցնելով՝ մեծ լավություն են անում»: Հասկանալի է՝ ոչ առանց շահի:

Քաղաքապետարանը չի կարող մասնավոր տների բակերը տնօրինել, իսկ սեփականաշնորհված շենքերի բակերը տնօրինում է, ինչպես իրեն հարմար է, առանց հաշվի առնելու բնակիչների կարծիքը:

Կառավարությունը պետք է շտապ որեւէ որոշումով սեփականաշնորհված շենքի բակերը ամրագրի, հատկացնի շենքի բնակիչներին՝ արտաքին ձեւավորման հսկողությունը թողնելով քաղաքապետարանին:

Մի փաստի մասին եմ ուզում պատմել: Երեւանի Ծերենցի թիվ 7 շենքի մի նորաբնակ, հենց գալու առաջին օրվանից ձեռնամուխ եղավ շենքի բակի եւ հարակից տարածքների յուրացմանը: Սկզբում բակում կառուցեց երկու ավտոմեքենայի համար ավտոտնակ, իսկ երբ բակում այլեւս տարածք չկար, անցավ շենքի դիմացի տարածքին. մի տնակ դրեց՝ «ժամանակավոր», մինչեւ տեղ ճարի, տեղափոխի, իսկ որոշ ժամանակ անց վերածեց խանութի, ապա ստանալով քաղաքապետարանի թույլտվությունը՝ բակի կեսը պարսպապատեց՝ դարձնելով խանութի օժանդակ տարածք: Այս բոլորն այնքան համարձակ կատարեց, որ ժամանակ չունեցանք մտածելու եւ ցանկապատ դրեց ջրամատակարարման խողովակաշարի վրա: Բնակիչների դժգոհությանը կարճ պատասխանեց. «Բնակիչները պետք է ուրախ լինեն, որ բակը կառուցապատում եմ, գեղեցկացնում»:

Ինչ խոսք, բնակիչներս ուրախ ենք, եւ մեր ուրախությունը անսահման կլինի, եթե մի օր որեւէ ձեռներեց բակի մյուս մնացած կեսում մի շատ գեղեցիկ դղյակ կառուցի. չէ՞ որ դրանով հույս ու հավատ, վստահություն կներշնչի երկրի նկատմամբ՝ օրինակ ծառայելով մյուսներին: Ափսոս, ոչ բոլորն են դա հասկանում եւ փոխանակ դղյակներ կառուցեն, տուն-տեղ վաճառում, բռնում են օտարության ճանապարհը:

Հետաքրքիրն այն է, որ մինչեւ նոր բնակչի «կառուցապատելը», մեկը փորձեց նման բան անել: Կառավարությունից, քաղաքապետարանից եկան հենց հաջորդ օրը եւ արգելեցին.

– Չի կարելի:

Այո, չի կարելի.

Մեկն իր քեֆին ինչ ասես անի.
Մյուսը խոսելու իրավունք չունի:

Այսպես է եղել շատ դարեր առաջ հին Հայաստանում, այսպես է նաեւ հիմա՝ մեր անկախ իրավական հանրապետությունում:

ՍԵՐՈՒԺԱՆ ՄՈՎՍԻՍՅԱՆ
Ծերենցի թիվ 7 շենքի բնակիչ

ՊՐԱՀԱ

Չեխահայ անկախ լրատու

Պրահայում լույս տեսավ չեխահայ անկախ լրատու «Օրերի» անդրանիկ համարը, որն ամբողջությամբ նվիրված է Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակի օրվան: Թերթում տեղ են գտել այդ թեմային նվիրված վերլուծականներ ու հարցազրույցներ, ինչպես նաեւ 1895-1896 թթ. չեխական «Nove Jilustrovane Listy» հանդեսում հայկական կոտորածների մասին լույս տեսած վկայությունների համառոտ շարադրանքը եւ արխիվային լուսանկարները: Լրատուի երկու էջը չեխերենով ներկայացնում է Իվ Թերնոնի հայտնի մենագրությունից մի հատված, ինչպես նաեւ արխիվային մի քանի վկայություն: Համարում տպագրվել են նաեւ տարածաշրջանային լուրեր ու մեկնաբանություններ նվիրված Ղարաբաղին ու Կովկասին, ՆԱՏՕ-ին, հայաստանյան իրադարձություններին: Թերթի գլխավոր խմբագիրն է Պրահայում «Ազգի» հատուկ թղթակից Հակոբ Ասատրյանը, խմբագրական խորհրդի անդամներն են Էդուարդ Սարգսյանը, Արսեն Քոչարյանը եւ Աննա Կարապետյանը: Նախատեսվում է, որ լրատուն կհրատարակվի ամեն ամիս, 500 տպաքանակով: «Ազգի» ընթերցողներին ենք ներկայացնում «Օրերի» տպագրած մի հետաքրքիր վկայություն:

«Հայերի ցեղասպանությունը»

Արխիվային մենագրություն

Պրահացի հրեա, 80-ամյա լրագրող, պատմաբան Օտտո Կրաուսը, որ երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին ֆաշիստական վեց համակենտրոնացման ճամբարներում մոտ 60 ամիս է անցկացրել, մի քանի տարի առաջ գրել է հայերի ցեղասպանությանը նվիրված մի աշխատություն, որը մինչ օրս չի հրատարակվել: Պատերազմից առաջ նա աշխատել է մի հրատարակչությունում՝ նախապես լրագրող, այնուհետեւ խմբագրել մի ամսաթերթ: Գերմանացիների Պրահա մտնելուց անմիջապես հետո ձերբակալվել է ու ողջ պատերազմի ընթացքում համակենտրոնացման ճամբարներում, այդ թվում Օսվենցիմում եւ Բուխենվալդում փականագործ է աշխատել: Ծնողներին ու եղբայրներին գնդակահարել են այդ ճամբարներից մեկում: Նրա առաջին գիրքը լույս տեսավ պատերազմից անմիջապես հետո «Մահվան ֆաբրիկան» վերնագրով, անմիջապես թարգմանվեց ռուսերեն եւ 100 հազար օրինակով տարածվեց Ռուսաստանում:

Հայկական եղեռնի մասին առաջին մանրամասները լսել է պատահականորեն, երբ Պրահայի փողոցներից մեկում հանդիպել է հայազգի Ռաֆայել Հարությունյանին եւ բարեկամություն հաստատել նրա հետ: Վերջինս էլ օգնել է նրան, որ «Մահվան ֆաբրիկան» հրատարակվի Մոսկվայում:

1970-ականների սկզբից սկսել է զբաղվել հայկական հարցով: Դեռ այն ժամանակ իրեն զարմացրել է, որ խորհրդային գրեթե բոլոր հայտնի գեներալները հայ են: Տեղեկացել է նաեւ, որ Ֆրանսիայում հայերը մշակույթի ասպարեզում առաջին տեղերում են: Ինչ վերաբերում է հայերի ցեղասպանությանը, ապա իր աշխատության մեջ Օտտո Կրաուսը համեմատություն է անցկացնում հրեաների Հոլոքոստի հետ եւ նշում, թե Հիտլերը շատ լավ գիտեր, թե դարասկզբին թուրքերը ինչպես են վարվել հայերի հետ: Մասնավորապես մեջբերել է Հիտլերի հայտնի խոսքը. «Ո՞վ է այսօր հիշում հայերին» եւ համեմատել երկու ժողովուրդների եղեռնի իրականացման կազմակերպչական նմանությունները: Առաջին համաշխարհային պատերազմի ընթացքում իրականացված հայ ժողովրդի ցեղասպանությունն այսօր անարդարացիորեն լռության է մատնված, նշում է մեզ հետ զրույցում պրն Կրաուսը: Հեղինակը նաեւ անդրադարձել է հայերի պատմության էջերին՝ ընդգծելով առաջինը պետականորեն քրիստոնեությունը ընդունելու հանգամանքը: Աշխատությունը գրելիս նրան օգնել են ամերիկահայերն ու մոսկվահայերը, որոնց հետ նամակագրական կապ է պահպանել: Օտտո Կրաուսին աջակցել են նաեւ իր աղջիկն ու երկու տղան, որոնք ապրում են Ֆրանսիայում:

– Նրանց շնորհիվ ես հայկական հարցին նայել եմ ոչ թե Չեխիայի տեսանկյունից, այլ աշխարհի, ասում է Կրաուսը:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Պրահա

«Երկիրը» կվերահրատարակվի մայիսի 4-ին

ԵՐԵՎԱՆ, 30 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՅԴ Հայաստանի կառույցի «Երկիր» պաշտոնաթերթը երկու օր է, ինչ լույս չի տեսնում: Նրա գլխավոր խմբագիր Մուշեղ Միքայելյանը, ինչպես հայտնի է, մասնակցում է խորհրդարանական ընտրություններին, որի պատճառով օրերս փոխվել է օրաթերթի խմբագիրը եւ նոր խմբագիր է նշանակվել Շաղիկ Մարուխյանը՝ Հրայր Մարուխյանի դուստրը: Նա մինչ այդ աշխատում էր Հայաստանում ԼՂՀ ներկայացուցչությունում որպես առաջին քարտուղար:

Շաղիկ Մարուխյանը հայտնեց, որ թերթը կվերահրատարակվի եկող շաբաթ, մայիսի 4-ին՝ թե ծավալով, թե բովանդակությամբ եւ թե խմբագրակազմով գրեթե ամբողջությամբ փոփոխված:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

«Միասնություն» դաշինքի փորձությունները Արմավիրի մարզում

Մայրաքաղաքի նախընտրական զարգացումներին եւ մրցակցային ուրույն չափով կանխատեսելի իրավիճակին հակառակ, հանրապետության մարզերում ԱԺ նախընտրական «քարտեզը» շատ ավելի միօրինակ ու ընդհանրական տեսք ունի: Արդեն իսկ անժխտելի է, որ մարզերում առավել թեժ պայքար է սպասվում Հայաստանի կոմունիստական կուսակցության եւ վերջերս ստեղծված Հանրապետական կուսակցություն-Ժողովրդական կուսակցություն դաշինքի միջեւ: Այս ենթադրության համար կան երկու կարեւոր փաստարկներ. առաջինը՝ մայրաքաղաքի համեմատ սոցիալապես առավել վատթար վիճակում հայտնված շրջկենտրոններում, առավել եւս՝ իրենց կենցաղային-սոցիալական պայմաններով մի քանի տասնյակ տարով ետ շպրտված գյուղերում օրըստօրե ավելի է կարծրանում վերջին տարիների կարոտախտը սոցիալիզմի, կոմունիզմի նկատմամբ, կտրուկ բարձրացել է Կոմունիստական կուսակցության եւ, ընդհանրապես, ձախակողմյան ուժերի վարկանիշը: Այս առումով մեծ հավանականություններ ունեցող Կարեն Դեմիրճյանի ղեկավարած ՀԺԿ-ն մարզերում թերեւս Կոմկուսի համեմատ ունենար ավելի մեծ մեկնարկային վարկանիշ, եթե վերջերս չստեղծվեր ՀԺԿ-ՀՀԿ «Միասնություն» դաշինքը, որը խառնեց նախընտրական բոլոր խաղաքարտերը: Այս եզրակացությանը կարելի է հանգել, քննարկելով, օրինակ՝ Արմավիրում տիրող նախընտրական իրավիճակն ու օրըստօրե բորբոքվող կրքերը:

Կոմկուսը որպես «Միասնություն» դաշինքի առավել լուրջ մրցակից

Մարզի վեց ընտրատարածքներում մեծամասնական կարգով առաջադրվել են 57 թեկնածուներ, որոնցից ամենաշատը՝ 5 թեկնածուներ առաջադրվել են ՀԿԿ-ի կողմից: Անցյալ նախագահական ընտրություններում Արմավիրի մարզը միակն էր հանրապետությունում, որտեղ ՀԿԿ առաջնորդ Սերգեյ Բադալյանը առաջին փուլում իր հավաքած ձայների թվով հայտնվել էր երկրորդ տեղում:

Այս առումով, թերեւս, «Միասնություն» դաշինքին, որի կողմից առաջադրվել է 4 թեկնածու (երկուսը՝ ՀՀԿ-ից եւ երկուսը՝ ՀԺԿ-ից), լուրջ մրցակցություն է սպասվում: Զարմանալիորեն այս մարզում նույնիսկ՝ 4 թեկնածու էլ առաջադրվել է Սոցիալ դեմոկրատական հնչակյան կուսակցությունից, նույնիսկ ավելի շատ, քան իր կայուն ընտրազանգված ունեցող ԱԺՄ-ից (3): ՀՅԴ-ն եւ ԱԻՄ-ը մարզում հանդես կգան շատ ավելի համեստ թվով՝ երկուական թեկնածու: Մնացած կուսակցությունների մեկական թեկնածուներից բացի մնացած 25 թեկնածուները գերադասել են ԱԺ պատգամավորական մանդատի համար պայքարել քաղաքացիական նախաձեռնությամբ: Ի դեպ, թեկնածուների ցուցակների մանրամասն, անուն առ անուն քննարկումն ու ինչպես նաեւ վերլուծությունները թե՛ մարզպետարանում, թե՛ մարզկենտրոնի փողոցներում, թույլ են տալիս ենթադրելու, որ պայքարն այստեղ ավելի շատ ունենալու է տեղական բնույթ, քանի որ ցուցակներում չկան հայտնի քաղաքական գործիչներ: Սակայն մարզի վեց ընտրատարածքների ամենահավանական եւ շանսեր ունեցող թեկնածուների տեղաբաշխվածության մեջ մի հետաքրքիր օրինաչափություն կա՝ մեծամասնական կարգով թեկնածուներ առաջադրվել են կուսակցությունների եւ անհատների կողմից կատարված պարզ թվաբանական հաշվարկների ու ուժերի իրական գնահատման հիման վրա: Այդ առումով թերեւս ամենավառ օրինակը թիվ 37 ընտրատարածքն է:

«Ծոյս Հակոբը», գեներալ Մանվելի զարմիկն ու մյուսները....

Էջմիածնի շրջանի թիվ 37՝ նախադեպը չունեցող ընտրատարածքում առաջադրվել է ընդամենը մեկ թեկնածու՝ ՀՀԿ-ի ներկայացրած Հրանտ Գրիգորյանը, որը գեներալ Մանվել Գրիգորյանի եղբորորդին է եւ հայտնի սատերիզի պատճառով հանրապետությունով մեկ ճանաչում գտած Արշալույս գյուղի բնակիչ: Այս փաստի՝ մամուլի եւ քաղաքական գործիչների մեկնաբանությունը մոտավորապես հետեւյալն է. «Հ. Գրիգորյանը միակ թեկնածուն է իր ընտրատարածքում, քանի որ, գնահատելով նրա հնարավորությունները, ոչ ոք չի համարձակվել պայքարի մեջ մտնել նրա հետ»: Հ. Գրիգորյանի անձի շուրջ պտտվող «լեգենդները» գրելու նպատակով բնակչության շրջանում արված հարցումները գրեթե ոչինչ չտվեցին. կցկտուր պատասխաններից բացի (անժխտելի է գավառական բնակչության զգուշավորությունն ու լրատվամիջոցների «գլխացավանքից» հեռու մնալու սովորությունը): Դրան հակառակ՝ Հ. Գրիգորյանի մասին հարուստ տեղեկատվություն ստացվեց Արմավիրի մարզպետարանից: «Միասնություն» դաշինքի մարզային շտաբի պետ, Արմավիրի փոխմարզպետ Մեխակ Մխիթարյանի մեկնաբանությունը հետեւյալն էր. «Հ. Գրիգորյանի միակ թեկնածու լինելու հանգամանքը, բնական է, բացասաբար է ընկալվում, եւ մամուլը շահարկում է նրա ազգակցական կապերը Մանվել Գրիգորյանի հետ: Սակայն այս անձն ունի անժխտելի հեղինակություն, եւ դա ոչ թե արհեստական, այլ վաստակած հեղինակություն է»: Հ. Գրիգորյանը «կոված տղա է», երկար ժամանակ գլխավորում է Էջմիածնի «Երկրապահ» կամավորական միությունը: Մ. Մխիթարյանի խոսքերով, 33-ամյա այս երիտասարդը, ի տարբերություն իր «կոլեգաների» (երեւի թե պրն Մխիթարյանը նկատի ուներ երկրապահ կամավորականներին»-Գ. Մ.), «բարեկիրթ, գրագետ, պարկեշտ ու համեստ» մի անձ է, որն «իր կոնկրետ աշխատանքով ցանկացած շրջանում կամ մարզում կարող է լինել երկրապահ կառույցի ղեկավարի էտալոն»: «Միասնություն» դաշինքի շտաբի պետն անկեղծ էր. «եթե Հրանտը մի փոքր կեղծ մարդ լիներ, կարող էր իր համախոհներից, ասենք, հինգ թեկնածուի ձեւականորեն առաջադրել եւ դրանով կխուսափեր ավելորդ շահարկումներից, բայց մարդկայնորեն դա չի արել: Բացի այդ՝ գաղտնիք չէ, որ ԱԺ պատգամավորության թեկնածուից պահանջվում են մեծ ֆինանսներ, եւ մարդիկ, գիտակցելով Հ. Գրիգորյանի առավելությունները, ավելորդ են համարել զուր ծախսեր կատարել»: Այսպիսով, ստացվում է, թե Հ. Գրիգորյանի մեղքը չէ, որ ինքը «միակ» թեկնածուն է, այլ՝ նրա հավանական մրցակիցների: (Զերծ մնալով մեկնաբանություններից, մեզ մնում է միայն մեկ հարց՝ «Իսկ միգուցե նրա հետ պայքարի մեջ մտնելուց բացի ավելի զորեղ պատճառնե՞ր էլ կան-Գ. Մ.):

Ինչ վերաբերում է Էջմիածնի մյուս երկու՝ թիվ 35 եւ 36 ընտրատարածքներին, առա դրանցում, տեղական վերլուծաբանների կարծիքով, հետաքրքիր պայքար է կանխատեսվում: Մարզային լրատվամիջոցների սոցհարցումների համաձայն թիվ 35-ում ամենաբարձր մեկնարկային վարկանիշներ ունեն երեք, ի դեպ՝ ոչ կուսակցական թեկնածուներ: Առաջինը Հակոբ Հակոբյանն է (նա Էջմիածնում հայտնի է «Ծոյս Հակոբ» մականունով եւ տնօրինում է «Զվարթնոց» ՓԲԸ-ն ու էլի շատ օբյեկտներ): Երկրորդը Գագիկ Բիշարյանն է՝ Էջմիածնի քաղաքապետարանի ներկայացուցիչը, եւ երրորդը՝ Միհրան Սաղաթյանը՝ Էջմիածնի սարքաշինական գործարանի տնօրենը: Ի տարբերություն այս ընտրատարածքի, թիվ 36-ում բնակչությունն ու տեղական լրատվամիջոցների սոցհարցումները կանխատեսում են առավել թեժ պայքար ՀԺԿ-ի ներկայացուցիչ Մանվել Մուրադյանի («նախկին կագեբեշնիկ») եւ Էջմիածնում բավականին մեծ հեղինակություն եւ ճանաչում վայելող Էջմիածնի ՀԿԿ շրջկոմի քարտուղար Սուրեն Եղիազարյանի միջեւ (Էջմիածնի շրջկոմի նախկին պրոպագանդայի բաժնի վարիչ): Ի դեպ՝ առավել թեժ կուսակցական պայքար է սպասվում նաեւ Արմավիրի տարածքի թիվ 38 եւ 39 ընտրատարածքներում, որոնցում...

Թեկնածուների առատությունը գերազանցում է բոլոր «սպասելիքները»

Վերոհիշյալ երկու ընտրատարածքներում մեծամասնական ընտրակարգով առաջադրված են 32 թեկնածուներ: Ամենաթեժ եւ հետաքրքիր պայքարը սպասվում է հատկապես թիվ 38-ում, որտեղ, նախնական կանխատեսումներով, հիմնական մրցակցությունը կընթանա Արմավիրի ՀԿԿ շրջկոմի քարտուղար Վրեժ Փիլոյանի եւ ՀԺԿ ներկայացուցիչ Սամսոն Սարգսյանի միջեւ: Կան նաեւ անհատական նախաձեռնությամբ ներկայացված թեկնածուներ, այդ թվում՝ Ռ. Սահակյանը՝ մարզի կրթության եւ գիտության վարչության պետը: Բացի այդ՝ թիվ 38 ընտրատարածքում կան մոտ 3000 եզդիներ, որոնց շահերը առաջիկա ԱԺ-ում ներկայացնելու հավակնություններ ունի Ջամալ Սադախյանը: Արմավիր մարզկենտրոնն ընդգրկվող թիվ 39 ընտրատարածքում, ի տարբերություն 38-ի, որտեղ հիմնական մրցակից կուսակցությունները՝ Կոմկուսն ու «Դաշինքն» ունեն առավել բարձր մեկնարկային վարկանիշ, ենթադրվում է, որ առավել շատ հավակնություններ ունեն ՄԴՀԿ ներկայացուցիչ, Արմավիրի գանձապետ Սուրեն Խուդանյանն ու մի քանի անկուսակցականներ, այդ թվում՝ Հոկտեմբերյանի երկար տարիների միլպետ Վիտալի Բոգոմազովը եւ շրջանում հայտնի գործարար, «էկոնոմինվեստ» ՓԲԸ նախագահ Տարոն Սահակյանը: Մարզի վերջին՝ թիվ 40 ընտրատարածքում առավել շատ հավակնություններ ունեցողների թվում են մարզպետարանի նախկին քարտուղար Դավիթ Մելիքյանը եւ Արմավիրի շինարարական իրերի կոմբինատի նախագահ Նահապետ Գեւորգյանը՝ առաջադրված ՀՀԿ-ի կողմից:

Այսպիսով, եզրակացությունը մեկն է՝ Արմավիրում, ինչպես եւ մյուս մարզերի մեծամասնությունում, ՀԺԿ-ՀՀԿ դաշինքին, այսինքն՝ «Ուժի եւ կենսափորձի դաշինք» ձեւակերպմամբ գովազդվող «Միասնությանը» սպասվում են ավելի լուրջ փորձություններ, քան մայրաքաղաքում: Հետեւաբար առաջիկա մեկ ամսվա ընթացքում նախընտրական կրքերն ավելի կբորբոքվեն, չեն բացառվում նաեւ անկանխատեսելի իրադարձություններն ու լուծումները:

«Մի անգամ գոնե ժողովրդին թողնենք իր կամքով ընտրելու»

Արմավիրի մարզպետ Ա. Հերոյանը խոստանում է գլխովին պատասխան տալ արդար ընտրության համար եւ նույնը պահանջում մյուսներից

Արմավիրի մարզպետ, Երեւանի Կոնյակի գործարանի նախկին տնօրեն, ԱԺ պատգամավոր Ալբերտ Հերոյանին հաճախ է տրվում «ուժեղ մարզպետ» բնորոշումը: Հարցազրույցներից մեկում Ա. Հերոյանն ինքը չի ժխտել դա: Նրա համար «չլուծվող հարց չկա»: Ա. Հերոյանն այսպես լավատես ինքնավստահությամբ է տրամադրված նաեւ մայիսի 30-ի ԱԺ ընտրությունների նկատմամբ եւ խորապես համոզված է, իր իսկ խոսքերով՝ ՀՀ ՊՆ Վազգեն Սարգսյանով եւ ՀԺԿ առաջնորդ Կարեն Դեմիրճյանով խորհրդանշվող «վստահելի ուժի» եւ «հարուստ կենսափորձի» հաղթանակի մեջ: Ա. Հերոյանի բավականին էմոցիոնալ պատասխաններով «համեմված» հարցազրույցի «կոլորիտը» պահպանելու նպատակով այն ներկայացնում ենք գրեթե առանց խմբագրման եւ «կոմենտիկ» միջամտությունների մեկնաբանությունները թողնելով ընթերցողին:

– ԱԺ այս ընտրությունները պետության եւ կառավարության միջոցառումն են: Որպես պետության ներկայացուցիչ, մարզպետ, պատգամավոր եւ քաղաքացի, այն, ինչ լսել եմ այս չորս տարի անարդար ընտրությունների մասին, այլեւս չեմ ուզում լսել, տեսնել: Մենք աշխատելու ենք առողջ մթնոլորտ ստեղծել, ժողովրդի մեջ շերտավորում եւ բեւեռացում չստեղծել: Ես խոստանում եմ, խոստացել եմ ժողովրդի առաջ, որ ազատ, թափանցիկ ու արդար ընտրություն եմ կազմակերպելու: Այո, այսօր ես կառավարության ներկայացուցիչն եմ մարզում, եւ ընտրությունների գլխավոր գործը ես պետք է լինեմ ու ես էլ գլխովին պատասխանը կվերցնեմ իմ վրա: Եթե մի ընտրատարածքում խախտում լինի, գլխովին պատասխան է տալու նաեւ այդ հանձնաժողովի նախագահն իր ողջ կազմի հետ: Մի անգամ գոնե ժողովրդին թողնենք իր ցանկությամբ ընտրելու: Ես չեմ ասում 100 տոկոսանոց, գոնե 96-97 տոկոսանոց արդարություն պետք է լինի: Եթե այսօր մենք ընտրությունը ազատ եւ արդար չկազմակերպենք, ամբողջ աշխարհով մեկ խայտառակ կլինենք: Ուրիշ երկրներում էլ են որոշ խախտումներ լինում, բայց պետության իմիջը չգցելու համար միջազգային ատյանների առջեւ ձայն չեն հանում:

– Նախորդ ԱԺ-ն մամուլի եւ հատկապես ընդդիմադիրների կողմից հետաքրքիր մակդիրների է «արժանացել», այն նույն ԱԺ-ն, որի պատգամավորներից էիք նաեւ դուք: Ինչպիսի՞ն կուզեիք տեսնել նոր ԱԺ-ն:

– Ես նորից եմ կրկնում: Անկախ նրանից, թե ինչ մակարդակի պատգամավորներ կունենանք սկսած նրանց կրթական ցենզից, եթե ժողովուրդն ընտրելու է նրանց, ուրեմն պարտավոր ենք նրանց հարգել եւ համարել մեր օրենսդիր իշխանության ներկայացուցիչը: Ուղղակի մեր ազգի մեջ մի կրիմինալ հատկանիշ կա շատ վատ բնավորություն. պարտության դեպքում ոչ թե հաղթողին համբուրում կամ շնորհավորում են, այլ անպայման վարկաբեկում, զրպարտում, որ ընտրությունն անարդար է եղել: Դա ճիշտ չէ, մարդկություն չէ: Եղբայր, եթե եղել է անարդարություն, տեղում, անմիջապես բողոքիր, այլապես, թողնում են ընտրությունները վերջանան, արդյունքները հաստատվում են ու նոր միայն հայտարարում ընտրության անարդար լինելու մասին:

– Երեւանում մեծամասնական ընտրակարգով ներկայացված են հիմնականում կամ հայտնի քաղաքական գործիչներ, կամ նրանց հակակշիռ՝ գործարարներ, որոնց մի մասը բնորոշվում է որպես «բադային հեղինակություն»: Իսկ մարզերում՝ հիմնականում միջին մեկնարկային վարկանիշներով թեկնածուներ են ներկայացված եւ գերակշռում են նաեւ քաղաքացիական նախաձեռնությամբ թեկնածուները: Ինչո՞վ բացատրել դա:

– Եթե ուզում եք պարզ ու շիտակ կխոսեմ: Այսքան շատ կուսակցություններ իսկի պետք էլ չեն մեր ժողովրդին: Ժողովուրդը իսկապես այդ կուսակցություններից հիասթափվել է, որովհետեւ կուսակցություններից լավ բան չի տեսել, միայն հայհոյանք: Նույնիսկ գյուղացին է հասկանում, որ այսօր միայն հայհոյանքով պետություն չես ստեղծի, հայհոյանքի կողքին գոնե մեկ գործնական առաջարկություն է պետք անել: Սոված մարդու մոտ հայհոյելը շատ ավելի հեշտ է: Օրինակ գյուղ են մտնում լրագրողները, հիմնականում՝ ցերեկվա ժամերին, միկրոֆոնը կոխում են գյուղամիջում նստածների բերանը ու հարցնում՝ «սովա՞ծ եք, թե՞ կուշտ»: Իսկ ցերեկվա ժամին գյուղամիջում միայն անգործ, անբան մարդիկ են նստած լինում: Գյուղամիջում կանգնելով ո՞վ բերք ու բարիք կտա մեզ:

– Դուք խոսացել էիք, որ ձեր հիմնական նպատակը պետք է լինի իշխանությունների նկատմամբ գյուղացու վստահությունը ետ բերելը, սակայն, դատելով մարզի գյուղերում տիրող մթնոլորտից, դա կարծես թե չի իրականացել:

– Գնացեք գյուղ եւ հարցրեք. իմ շիտակությամբ, աշխատասիրությամբ ու մանրուքների ետեւից ընկնելով կարողացե՞լ եմ գյուղացու մեջ իշխանության նկատմամբ մի փոքր դրական վերաբերմունք ստեղծել: Եթե ոռոգման, խմելու ջրի, էլեկտրաէներգիայի, գազի պրոբլեմները՝ այս չորս խնդիրները լուծվեն, գյուղացին շատ շնորհակալ կլինի:

– Ինչպիսի՞ կանխատեսումներ կանեք առաջիկա ընտրությունների ելքի մասին:

– Որպես ՀՀ քաղաքացի, իմ ամբողջ գիտակցական աշխարհի անալիզի արդյունքում ես հանգել եմ այն եզրակացության, որ հույսը պետք է դնել Սարգսյան-Դեմիրճյան միասնության վրա: Ուրիշ ուժեր չեմ տեսնում: Իմ ամբողջ հույսն ու հավատը այդ միասնությունն է:

ԳԱՅԱՆԵ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ
Արմավիր-Երեւան

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Մարտի 24-ից սկսված ՆԱՏՕ-ական ագրեսիան Հարավսլավիայի դեմ շարունակվում է: Այս երկրին հասցված նյութական վնասն ու ավերածությունները արդեն գերազանցում են երկրորդ համաշխարհային պատերազմի տարիներին հիտլերականների պատճառած կորուստները: Սակայն ՆԱՏՕ-ի արյան ծարավն առայժմ ոչ մի կերպ չի հագենում: Դաշինքը չի սթափվում նույնիսկ, երբ իր ռումբե-րարված «նոր ռազմավարությունը», որով դաշինքն իրեն իրավունք է վերապահում սեփական հայեցողությամբ գործել մոլորակի ցանկացած կետում՝ պարզապես արհամարհելով ՄԱԿ-ին ու նրա մանդատը:

Սկսելով Իրաքի ռմբակոծությունները, ՆԱՏՕ-ն արդեն իսկ անտեսել էր ՄԱԿ-ին, սակայն միջազգային իրավական ինչ-ինչ կռվաններ այդ գործողությանը դեռ տալիս էին օրինականության պատրանք: Իսկ ահա վաս ներշնչեր, թե կկարողանա ինքն իրեն վերագրած դերը գոնե փոքրիշատե բարեխիղճ ու արդար կատարել, թերեւս, տագնապելու այսքան հիմքեր չլինեին: Բայց ՆԱՏՕ-ն եւ նրա առաջատար ԱՄՆ-ը, ավաղ, երբեք այդպիսի վստահության ամենաննշան հիմքեր չեն տվել: Նրանց գործելակերպը եղել եւ մնում է կրկնակի, անգամ եռակի ստանդարտը, «յուրայինների» ցանկացած վայրագություն չտեսնելը կամ արդարացմարդկանց: Օրինական հարց է առաջանում. հիմա ՆԱՏՕ-ն այս կերպ Միլոշեւիչի ռեժի՞մն է պատժում, թե՞ իր «անչափ սիրելի» սերբ ժողովրդին: Եվ ինչո՞ւ է պատժում: Որ համարձակվել է ընտրել Վաշինգտոնի քիմքին անհաճո նախագա՞հ: Այ քեզ ամերիկյան փառաբանված ժողովրդավարություն, իրենց ճակատագիրն ինքնուրույնաբար տնօրինելու ժողովուրդների իրավունքների «հարգում»: Աշխարհում Միլոշեւիչի

ՄԻԱԲԵՎԵՌ ԱՇԽԱՐՀ

Աստված մեզ փրկի ՆԱՏՕ-ի... «սիրուց»

Հյուսիսատլանտյան դաշինքի «նոր ռազմավարությունը»

րից «ոչ միտումնավոր» զոհվում են անգամ երեք տարեկան երեխաները: Շարունակելով թմբկահարել Կոսովոյի ալբանացիների էթնիկ զտումը կանխելու վարկածը, դաշինքն անողոքաբար ամայացնում է ծաղկուն մի երկիր: Գաղտնիք չէ. Կոսովոյի ալբանացիների անջատողականությունը հրահանգված ու հրահրված է հենց ՆԱՏՕ-ի կողմից: Կոսովոյի, այսպես կոչված, ազատագրական բանակի կարճամիտ ղեկավարներն ընդամենը խաղալիք են ՆԱՏՕ-ի երկրների եւ առաջին հերթին ԱՄՆ-ի աշխարհաքաղաքական մեծ խաղում, ֆինանսավորվում ու զինավառվում են ՆԱՏՕ-ական զենքերով, չհասկանալով, որ սեփական ժողովրդի արյունը առատորեն հեղում են Վաշինգտոնի համաշխարհային տիրակալության ձգտումների զոհասեղանին: Իհարկե, անդրօվկիանոսյան քաղաքական այրերը երբեք չեն ասել, թե այդպիսի զառանցական գաղափարի կրող են: Նրանք գերադասում են հայտարարել, որ իրենց երկիրը սոսկ «բարոյական պատասխանատվություն է կրում» աշխարհում տեղի ունեցող անարդարությունների համար, «պատմական առաքելություն ունի» ամենուր սատարել մարդու իրավունքներն ու ժողովրդավարությունը: Թե ով եւ երբ է այդ առաքելությունը նրանց վերապահել՝ «մեծահոգաբար» անտեսում են: Ուժեղ են վերջ, ուրեմն եւ «արդար» են: Ահա Վաշինգտոնի ու նրա արբանյակների տրամաբանությունը: Ի՞նչ հոգ, թե այս գործելակերպը շատ է հիշեցնում ջունգլիի օրենքը: Թող թեկուզ ջունգլիի օրենք լինի, միայն թե իրենց ծառայի: Ուրիշ ի՞նչ կերպ կարելի է գնահատել ՆԱՏՕ-ի կեսդարյա հոբելյանին նվիրված վաշինգտոնյան գագաթաժողովում աշխարհին ի լուր հայտա-

Հարավսլավիայի ռմբակոծություններն սկսելիս Վաշինգտոնում վերջնականապես դեն նետեցին դիմակներն ու ՄԱԿ-ի նույնիսկ ձեւական համաձայնությունը չբարեհաճեցին ստանալ: Մարտի 24-ին Հյուսիսատլանտյան դաշինքը աշխարհին կանգնեցրեց կատարված փաստի առաջ՝ երկրորդ աշխարհամարտի ավարտից ի վեր առաջին անգամ առանց համաշխարհային հանրության կամքը հաշվի առնելու հարձակվեց ինքնիշխան պետության վրա: Ամենաանընդունելին այստեղ այն է, որ այդ բացահայտ ագրեսիան հրամցվում է իբրեւ նույն այդ համաշխարհային հանրության կամքի կատարում: Այսինքն, ՆԱՏՕ-ն անթաքույց մատնանշում է, որ այսուհետ ՄԱԿ-ի փոխարեն իր կամքն է համարվելու համաշխարհային հանրության կամք: Իսկ եւ իսկ՝ էս սարը իմն է, էս ծառը իմն է, կացինս էլ սրած, փորձեք մոտենալ...

Երբ ՆԱՏՕ-ն նվազագույն հանելը եւ «անցանկալիների» անհաճո քայլեր մերժելը, երբ դրանք անգամ չափազանց արդարացի են: Առավել չարագուշակն այն է, որ ՆԱՏՕ-ն որդեգրել է իրեն անցանկալի ռեժիմները «պատժելու» կեցվածք: Ինչպես տեսնում ենք Հարավսլավիայի օրինակով, ՆԱՏՕ-ն, ավերելով ու ամայացնելով ինքնիշխան երկիրը, անհամար տառապանքներ պատճառելով սերբերին, հայտարարում է, թե ամենեւին թշնամի չէ այդ դժբախտ ժողովրդին: Ասել է՝ ընդամենը «այրվում է» սերբերին բռնակալ Սլոբոդան Միլոշեւիչի ռեժիմից ազատագրելու ցանկությամբ: Ես, իհարկե, Միլոշեւիչի երեսը լվանալու ոչ մի հակվածություն չունեմ: Բայց Միլոշեւիչին ընտրել է նույն սերբ ժողովուրդը, եւ նրան տապալելու համար այդ ժողովուրդն ամենեւին չի խնդրել, որ ՆԱՏՕ-ն ոչնչացնի իր անմեղ զավակներին, ամայացնի իր հայրենիքը, անօթեւան ու գործազուրկ դարձնի միլիոնավոր

նման բռնակալներ որքա՞ն ուզես: Ի՞նչ կպատահի, եթե ՆԱՏՕ-ն ցանկանա այդ բոլոր բռնակալներից ռմբակոծություններով «ազատագրել» նրանց ժողովուրդներին: Եվ ապա ո՞ւր է երաշխիքը, թե ՆԱՏՕ-ական տեսաբանները վաղը բռնակալ չեն հայտարարի իրենց դուր չեկող ցանկացած այլ ղեկավարի: Աստված մի արասցե, բայց դա կարող է լինել նաեւ Հայաստանի այսօրվա կամ վաղվա նախագահը: Ի՞նչ կլինի այդ դեպքում: «Այրվելով» իրենց «անչափ սիրելի» հայ ժողովրդին նրա երեւակայական կամ իրական բռնակալ նախագահից «ազատագրելու» ցանկությամբ, ՆԱՏՕ-ն կսկսի ռմբակոծել ու հրթիռակոծել նաեւ մեր քաղաքներն ու գյուղերը, սպանել մեզ: Աստված մեզ փրկի ՆԱՏՕ-ի այդպիսի հնարավոր «սիրուց»: Եվ սա ֆանտաստիկա չէ, Թուրքիայի ու Ադրբեջանի նվիրական երազանքն է, եւ առնվազն պաշտոնական Բաքուն հույսեր է փայփայում, որ Կոսովոյից հետո կգա ՆԱՏՕ-ական եղանակով նաեւ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության «հումանիտար աղետը կանխելու» հերթը: Անձամբ ես չեմ հավատում այն փարիսեցիական հավաստիացումներին, թե ՆԱՏՕ-ն կոսովյան տարբերակն անընդունելի է համարում Ղարաբաղի համար: Այսօր անընդունելի է համարում, վաղը կարող է ընդունելի համարել: Ձեռքները բռնողն ո՞վ է: Չէ՞ որ արդեն իսկ ՆԱՏՕ-ի վաշինգտոնյան գագաթաժողովում ընդգծվել է, թե Կովկասը նույնպես իրենց շահագրգռությունների ոլորտն է: Ահա ինչու գտնում եմ, որ Հյուսիսատլանտյան դաշինքի «նոր ռազմավարությունը» սպառնալիք է ողջ աշխարհի համար:

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Պապանդրեու. «Բալկաններում սահմանները չպետք է փոփոխվեն»

Հյուսիսատլանտյան դաշինքի երկրների մեջ Հունաստանն առանձնահատուկ դիրքորոշում ունի Բալկաններում ՆԱՏՕ-ի սանձազերծած պատերազմի առնչությամբ: Այս առումով հետաքրքիր է Հունաստանի արտգործնախարար Գեորգիոս Պապանդրեուի հարցազրույցը, որը տպագրվել է «Պուեն» հանդեսում:

– ՆԱՏՕ-ի անդամ Հունաստանը կտրականապես դեմ է Հարավսլավիայի ռմբակոծումներին, որոնք դատապարտում է երկրի բնակչության 90 տոկոսը: Կառավարությունը կփոխի՞ դիրքորոշումը:

– Հունաստանն իրավասու է ունենալ սեփական կարծիք: Մենք հատուկ տեղ ունենք Ատլանտյան դաշինքում եւ կարող ենք որոշակի դեր խաղալ այսօր եւ վաղը: Հունաստանն ապրելու է իր հարեւանների՝ Մակեդոնիայի, Ալբանիայի, Բուլղարիայի եւ Թուրքիայի հետ: Այնպես որ պետք է գտնել քաղաքական լուծում, որին կօժանդակի Հունաստանը:

– Իսկ ի՞նչ պայմաններով կշարունակեք աջակցել ՆԱՏՕ-ին:

– Մենք այսուհետեւ էլ կկատարենք անդամի մեր պարտավորությունները, բայց չենք ուզում ներքաշվել մարտերի մեջ: Նախընտրում ենք մարդասիրական գործունեությունը: Հունաստանը գաղթականներին հատկացվող օգնության գծով երկրորդ երկիրն է եւ Կոսովոյում ոչ կառավարական կազմակերպություններ ունեցող միակ երկիրը: Բալկանյան պետությունները պետք է կարեւոր տեղ զբաղեցնեն ազգերի ընկերակցությունում:

– ՆԱՏՕ-ն պե՞տք է բարեփոխվի:

– ՆԱՏՕ-ի ապագա ձեռնարկումները պետք է ստանան ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի հավանությունը: Այս հարցում մեր եւ Ֆրանսիայի կարծիքները համընկնում են: Հունաստանը կողմ է նոր աշխարհակարգի օրինականությանը եւ դա անհրաժեշտ է համարում աշխարհի եւ մասնավորապես Բալկանների կայունության համար: Արտաքին միջամտության վերաբերյալ հարկավոր է ունենալ միջազգային իրավունքով հստակորեն սահմանված համաձայնագիր:

– Եվրոպան հնարավոր ամեն ինչ արե՞ց նախքան հակամարտության սանձազերծումը:

– Դա տեսական հարց է: Մենք միշտ ընդգծել ենք եվրոպական համապարփակ քաղաքականության անհրաժեշտությունը: Կոսովոյի առնչությամբ ուզում եմ ընդգծել, որ Բալկաններում սահմանները չպետք է փոփոխվեն: Մինչդեռ Ռամբույեի քննարկումներն ուղի հարթեցին դրա համար: Եվ վերջապես, հարկավոր է ավելի շատ օգտագործել բլիթը, քան մտրակը: Հարավսլավիան պետք է դառնա իրոք եվրոպական երկիր: Կոսովոյի անջատումը կլիներ շատ վատ լուծում: Մենք պետք է ստեղծենք բազմազգ պետություն:

– Ինչպե՞ս է ազդում պատերազմը Հունաստանի վրա:

– Առաջին հերթին զգում ենք դրա տնտեսական հետեւանքները: Մեր տնտեսական աճը դանդաղել է, զբոսաշրջության եւ բալկանյան երկրների հետ կատարվող առեւտրի ծավալները նվազել են: Կոսովոյի ազատագրության բանակի գործողությունները կարող են բարդություններ ստեղծել Մակեդոնիայում եւ այլուր:

Բացի դրանից, վաղը Հունաստանում կարող է գաղթականների ալիք հայտնվել: Մենք փորձում ենք պատասխանատվությամբ մոտենալ այս վտանգավոր կացությանը: Հետպատերազմյան ժամանակաշրջանում հարկ կլինի ունենալ յուրօրինակ փոքր «Մարշալի ծրագիր», որը կֆինանսավորվեր եվրոպական երկրների ու ՆԱՏՕ-ի, ինչպես նաեւ Համաշխարհային բանկի կողմից:

Պ. Ռ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ի՞նչ շշնջաց Սոլանան Շեւարդնաձեի ականջին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 30 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Այսօր դժվար է խոսել ՆԱՏՕ-ին Վրաստանի անդամակցության մասին: ԱՄՆ-ում ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Խավիեր Սոլանայի հետ իմ հանդիպման ժամանակ ես լրագրողների ներկայությամբ ուղղակի հարցրի նրան. «Ե՞րբ Վրաստանին կընդունեն ՆԱՏՕ-ի կազմի մեջ»: Պատասխանը Սոլանան շշնջաց ականջիս, եւ ես առայժմ չեմ կարող ձեզ այդ մասին հայտնել»: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այսպիսով Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն Թբիլիսիում կայացած մամլո ասուլիսի ժամանակ պատասխանել է լրագրողների այն հարցին, թե «Կոսովոյի ճգնաժամի լուծման գծով Վրաստանի դիրքորոշումը կազդի՞ արդյոք ՆԱՏՕ-ին Վրաստանի անդամակցության հարցի վրա»: Շեւարդնաձեն հայտարարել է, թե ՆԱՏՕ-ին Վրաստանի անդամակցության համար «ժամանակ է անհրաժեշտ, բայց դա կարող է տեղի ունենալ ավելի արագ, քան մենք դա պատկերացնում ենք»:

Ադրբեջան. եւս մեկ խոշոր կառույց հիասթափված

ԲԱՔՈՒ, 30 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եւս մեկ խոշոր միջազգային կառույց՝ Հյուսիսապշերոնյան գործառնական ընկերությունը, որը 1997 թվականի սկզբին ստեղծվել է Կասպից ծովի ափամերձ ծանծաղուտում «Դան Ուլդուզու» եւ «Աշրաֆի» հեռանկարային կառույցների հետախուզման եւ մշակման նպատակով, դադարեցրել է գործունեությունն Ադրբեջանում: Գրեթե 2,5 միլիարդ դոլար արժողությամբ այս նախագծի գործարկու «Բրիտիշ Փետրոլեում/Ամոկո» ընկերության Բաքվի ներկայացուցչությունում ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտնել են, որ այսօր Հյուսիսապշերոնյան գործառնական ընկերությունն աշխատում է վերջին օրը: Այս ներկայացուցչության տվյալներով, գործառնական ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մասին որոշումը կայացվել է պայմանագրային կառույցներում հետախուզական ժամանակամիջոցի ավարտից հետո, կառույցներ, որոնց ընդերքում երեք որոնողական հորանցքերի հորատման ընթացքում հայտնաբերվել են նավթի ոչ բավարար պաշարներ, որոնց մշակումն առեւտրային տեսակետից անշահավետ է:

Որակական փոփոխություն սաուդա-իրանական հարաբերություններում

Իրանական հեռուստատեսությունը հայտնել է, որ նախագահ Մուհամմադ Խաթամին մայիսին մեկնելու է Սաուդյան Արաբիա: Այս այցն առաջինն է իր տեսակի մեջ 1979 թ. ի վեր, երբ տեղի ունեցավ իսլամական հեղափոխությունը Իրանում: Նույն աղբյուրը որոշակի ժամկետ չի նշել այս այցի համար, սակայն տեղեկացրել է, որ նախագահ Խաթամիի շրջագայությունն ընդգրկելու է Սիրիան եւ Կատարը նույնպես: Հատկանշական է, որ Իրանի նախագահի Սաուդյան թագավորություն այցելելու մասին այս հայտարարությունը տեղի է ունենում այն բանից հետո, երբ Իրանի պաշտպանության նախարար Ալի Շամխանին կոչ արեց Թեհրանի եւ Ռիադի միջեւ ամրապնդել համագործակցությունը ռազմական ոլորտում: Ուշագրավ է նաեւ, որ սաուդյան պաշտպանության նախարար էմիր Սուլթան իբն Աբդուլ-Ազիզը մայիսին այցելելու է Թեհրան:

Ա. Մ.

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

«Ծառայում եմ միայն հայ երաժշտությանը...»

Հայաստանի կոմպոզիտորների միության նախագահ Ռոբերտ Ամիրխանյանի հետ

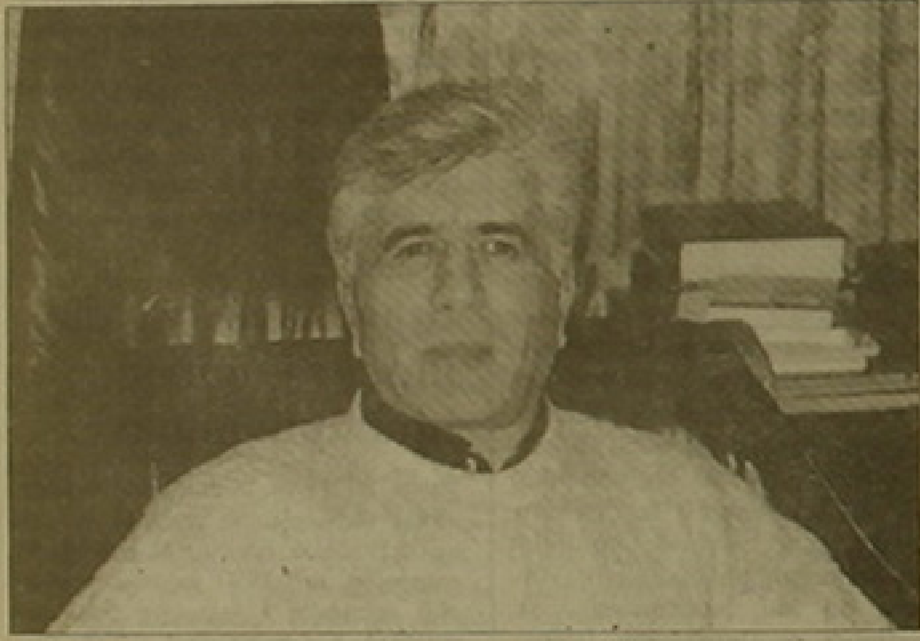

– Չորսամյա ընդմիջումից հետո, 1998-ի նոյեմբերին, կոմպոզիտորների միությունը համագումար հրավիրեց, ուր ձայների բացարձակ մեծամասնությամբ վերընտրվեցիք միության նախագահ: Որեւէ արդյունք տվե՞ց համագումարը:

– Համագումարի թեմա մեր հետագա գոյատեւումն ապահովող միջոցներ գտնելն էր: Քանի որ հասարակական կազմակերպություն ենք, եւ մեր խնդիրները ոչ ոք չի լուծելու մեր փոխարեն (հատկապես հիմա, երբ պետական հովանավորչությունը միա[illegible]ություն է), պիտի ինքներս մտածենք եւ ստեղծենք մի կառույց, որը կծառայի հայ դասական երաժշտության պահպանմանը միաժամանակ ֆինանսապես ինքնուրույն ու ապահովված լինելով: Այսօրվա պայմաններում նման կառույցը գրեթե անհնարին է թվում, որովհետեւ այնպիսի տպավորություն է, թե այս երաժշտությունը ոչ մեկին պետք չէ: Հասկանալի է՝ այժմյան շուկան բոլորովին այլ օրենքներ է պարտադրում՝ որպես արժեք ընդունելով անարժեքը, սակայն սա դեռ չի նշանակում, թե մենք պետք է հարմարվենք տիրող անճաշակությանը. հայ պրոֆեսիոնալ երաժշտությունը մեր այցեքարտն է՝ համաշխարհային արվեստասեր հանրությանը ճիշտ ներկայանալու, եւ եթե մենք չկատարենք ու չտարածենք, օտարը հաստատ չի կատարի, մեր արժեքները չի իմանա: Իսկ ինչպե՞ս ենք տարածելու հայ երաժշտությունը՝ ստեղծագործությունների տպագրման ու ձայնագրման, համերգների ֆինանսավորման հետ կապված խնդիրներ ունենալով: 1998-ը աշխատանքային առումով արդյունավետ տարի էր. կազմակերպեցինք միջազգային մեծ գիտաժողով, միջոցներ գտանք մի շարք ստեղծագործություններ ու երաժշտագիտական աշխատություններ հրատարակելու: Մեզ շատ է կաշկանդում սեփական հրատարակչական բազայի բացակայությունը: Բարեբախտաբար հաջողվեց հիմնել ձայնագրման ստուդիա արդեն բավականին հեղինակավոր. ստուդիայի առավելությունն այն է, որ մեր կոմպոզիտորների գործերն անվճար են ձայնագրվում: Համագումարը ծրագրել էր թերթ հրատարակել՝ երաժշտական անցուդարձը լուսաբանելու, սակայն, նույն ֆինանսական խնդիրների պատճառով, 4-5 համար լույս ընծայելով աշխատանքը դադարեցրինք: Եվս մի հրատապ հարց. միությունը չգիտի ինչ միջոցներով պահել Դիլիջանի կոմպոզիտորների տունը: Ես երբեք չեմ համակերպվի, որ մեր ստեղծագործական հանգստավայրը, ուր ժամանակին հյուրընկալվել են բազմաթիվ համաշխարհային մեծություններ, վերցվի միության ձեռքից: Պիտի ասեմ այսօր արդեն առկա են նման տրամադրություններ ինչ-ինչ ուժերի կողմից մեզ թելադրվող: Փորձում ենք ամեն գնով պահպանել մեր սեփականությունը, եւ միության անդամները միշտ էլ կարող են բավականին մատչելի վարձավճարով հանգստանալ այնտեղ, թեեւ ծայրագույն դժվարությամբ ենք հոգում հաստատության կարիքները՝ սկսած էլեկտրաէներգիայի ծախսերից մինչեւ անձնակազմի աշխատավարձերը:

Բնականաբար, անընդհատ նեղությունները ստիպում են մեր երաժիշտներին հարց տալ՝ ի՞նչ է բերելու վաղվա օրը, ե՞րբ է երկրում ձեւավորվելու այնպիսի մեխանիզմ, որը կփրկեր մեր արվեստագետներին մուրացիկ դառնալուց: Համագումարում իրավիճակը կարգավորող մի ծրագիր ենք մշակել, որի մասին կգերադասեի առայժմ չխոսել, քանզի դրա իրագործումը միայն մեզանից չի կախված:

– Միության շենքի մի մասը վարձակալության է տրված: Մի խանի ստեղծագործական միությունների պես՝ պատահե՞լ է, որ ստացված գումարը որպես օգնություն հատկացվի միության անդամներին:

– Կոմպոզիտորների միությունը չի կարող նպաստներ բաժանել, սա սոցիալական ապահովության հիմնարկություն չէ, իսկ մենք կոչված ենք ստեղծագործական խնդիրներ լուծելու: Իհարկե, հրաշալի կլիներ, եթե կարողանայինք մեզ թույլ տալ նաեւ այդ շռայլությունը, սակայն առայժմ վարձակալությունից ստացված գումարները տրամադրվում են միության շենքի տնտեսական կարիքները հոգալուն: Ի վերջո, մենք հասարակական շահույթ չհետապնդող կազմակերպություն ենք, հետեւաբար օգնություն բաժանելու միջոցներ չունենք:

– Նոյեմբերյան համագումարից մինչեւ ապրիլ ի՞նչ է արվել: Համերգներ, որքան գիտեմ, տեղի չեն ունեցել:

– Վերջին անգամ համերգներ են կազմակերպվել համագումարի կապակցությամբ: Ձմեռվա ընթացքում երաժշտական կյանքը կանգնած էր, իսկ հիմա նախապատրաստվում ենք համերգի՝ նվիրված կոմպոզիտոր Ռուբեն Ալթունյանի հոբելյանին: Վերջերս համերգով նշանավորեցինք կոմպոզիտոր Յուրի Հարությունյանի հոբելյանը:

Հիմնականում կարող եմ կարեւորել մեծ թվով ձայնագրությունները...

– Դուք պատգամավորության թեկնածո՞ւ եք առաջադրված մեծամասնական ընտրակարգով:

– Այո, որոշեցի առաջադրել իմ թեկնածությունը, որպեսզի ընտրվելու դեպքում պաշտպանեմ մեր երաժիշտների շահերը: Ես ոչ մի կուսակցության չեմ պատկանում, չեմ ծառայում ոչ մի քաղաքական ուժի, միայն հայ երաժշտությանը:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ՄՐՑՈՒՅԹ

«Ամադեուսը»՝ կապող օղակ

Բելգիահայ համայնքի հովանավորությամբ Հայաստանում կազմակերպվող պատանի երաժիշտ կատարողների ամենամյա «Ամադեուս» մրցույթն այս տարի, ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, տեղի ունեցավ Ստեփանակերտում՝ ապրիլի 17-25-ը, բացառապես արցախցի երեխաների մասնակցությամբ: Ծրագրում ընդգրկված էին թե մենակատարներ, թե համույթներ՝ դաշնամուրային ու խմբերգային երաժշտությունից մինչեւ հոգեւոր երգի ժանրեր: Այսօր գործում են բազմաթիվ երաժշտական դպրոցներ, իսկ մրցույթին մասնակցելու էին եկել համույթներ Մարտակերտից, Լաչինից, Շուշիից, Ասկերանից: «Մենք 10 տարի շարունակ ոչ միայն հողի, այլեւ մշակույթի կռիվ էինք մղում, նշեց պարոն Թովմասյանը, այս մրցույթը ոգեւորեց արցախահայությանը՝ միաժամանակ հիմնավոր կապող օղակ հանդիսանալով Արցախի, Հայաստանի եւ սփյուռքի միջեւ»:

Հանձնաժողովի նախագահ եւ մրցույթի տնօրեն Հովհաննես Անաստասյանը ԼՂՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարության, Հայ առաքելական եկեղեցու Արցախի թեմի հետ համատեղ իրականացրեց 15 օր տեւողությամբ մի ծավալուն համերգաշար, որի եզրահամերգը կայացավ Երեւանի Հայֆիլհարմոնիայի փոքր դահլիճում ապրիլի 30-ին: Նույն օրը ժուռնալիստի տանը տեղի ունեցավ պրն Անաստասյանի, արցախյան թեմի ներկայացուցչի եւ ԼՂՀ մշակույթի փոխնախարար պարոն Թովմասյանի հանդիպումը լրատվամիջոցների ներկայացուցիչների հետ: Ներկա էին նաեւ մրցույթի դափնեկիր մի խումբ երեխաներ, որոնք չզլացան ելույթ ունենալ՝ ցուցադրելով արդեն ձեռք բերված վարպետությունը:

Արցախի մշակույթի փոխնախարարը տեղեկացրեց, որ Ստեփանակերտում

Ինքը՝ Հովհաննես Անաստասյանը, կարեւորեց մրցույթի պատմություն ներթափանցած մի դրական տեղաշարժ. նախկինում մրցույթները կայանում էին միայն բելգիահայ համայնքի բարերարությունների միջոցներով, իսկ այս տարին առաջինն էր, երբ հովանավորություն ստանձնեցին նաեւ հայաստանցիները՝ հանձինս ԱԺ պատգամավոր Գագիկ Աբրահամյանի եւ առողջապահության նախկին նախարար Արա Բաբլոյանի: «Նախ եւ առաջ Հայաստանը պետք է հոգա իր մշակույթի մասին՝ սփյուռքին ոգեւորելով ավելի մեծ բարեգործությունների», ասաց պարոն Անաստասյանը: Հանդիպման մասնակիցները միահամուռ նշեցին, որ «Ամադեուսի» մրցույթները դժվար թե իրականանային առանց Հովհաննես Անանյասյանի հետեւողականության եւ նվիրվածության:

Ա. Բ.

Հայկական կենտրոնը պատվում է մրցանակակիրներին

Նյու Յորքի Կոլումբիա համալսարանի հայկական կենտրոնը մայիսի 1-ին հատուկ ընդունելությամբ պատվելու է 1995 թվից առ այսօր «Անահիտ» գրական մրցանակին արժանացած մտավորականներին, որոնց թվում են ռեժիսոր Ատոմ Էգոյանը (1995), թատերագիր եւ դերասանուհի Լեսլի Այվազյանը (1996), լրագրող Մարկ Արաքսը (1997) եւ գրող-բանաստեղծուհի Նենսի Գրիգորյանը (1998): Այս մասին է հաղորդում «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի ապրիլի 17-ի համարը, որտեղ նշված է, որ հինգ հազար ամերիկյան դոլար արժողությամբ մրցանակը հիմնվել է մի բարերարի կողմից (որը չի ցանկանում հրապարակել իր անունը) քաջալերելու համար ծագումով հայ ամերիկացի գրող-արվեստագետներին եւ հրատարակելու նրանց ստեղծագործությունները:

Վերոհիշյալ ընդունելությանը հրավիրված են խոսելու գրողներ Մարջորի Հուսեփյանը եւ Պիտեր Սուրյանը:

Հ. Ծ.

Ուրուգվայի հայ աշակերտների այցը Վ. Թեքեյան կրթօջախ

Ուրուգվայի ՀԲԸՄ Ալեք Մանուկյան երկրորդական վարժարանի ավարտական դասարանի աշակերտների այցելությունների ծրագիրն ավելացավ եւս մեկով՝ այց Երեւանի Վ. Թեքեյանի անունը կրող կրթօջախ, ուր մասնակցեցին 10-րդ դասարանցիների ֆիզիկայի դասաժամին: Կրթօջախի տնօրեն Անահիտ Խալաթյանը ուսուցչական ողջ կազմի հետ պատշաճ ձեւով ընդունեց հյուրերին:

Ջերմ, անկաշկանդ մթնոլորտում հնչեցին ասմունք, հետաքրքիր տեղեկություններ դպրոցների առօրյայի ու հետագա զարգացման, փոխադարձ կապի շուրջ: Հուշանվերների փոխանակումը ամեն անգամ կհիշեցնի հանդիպումը, որին ներկա էին 25 սաներ Ուրուգվայի վարժարանի տնօրեն Օհան Բողոսյանի եւ ուսուցչուհի Էլիզաբեթ Տերտերյանի ուղեկցությամբ: Օհան Բողոսյանն էլ լինելով թեքեյանցի, իր շնորհակալությունը եւ հիացմունքը հայտնեց դպրոցի տնօրենությանը եւ շատ բարձր գնահատեց նրանց որպես ուսուցիչներ ու հմուտ մասնագետներ ապագա սերունդների դաստիարակման ու կրթման գործում: Շնորհակալություն հայտնեց նաեւ ՀԲԸՄ Լուիզ Մանուկյան Սիմոնին ու կրթական բաժնի տնօրենուհի տկն Ասլանյանին, ամեն կերպ աջակցելու դպրոցի գոյատեւմանն ու զարգացմանը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ
ՀԲԸՄ լրատվության բաժնի պատասխանատու

Մայիսյան հիշարժան օրացույց

Արմեն Գալոյան (1.5.1929)-կենսաֆիզիկոս, 70-ամյակը:

Անուշավան Գասպարյան (1.5.1914-29.10.1986)-նկարիչ, 85-ամյակը:

Աշխատավորների համերաշխության միջազգային օրը (1.5):

Սկրտիչ Սարգսյան (2.5.1924)-բանաստեղծ, արձակագիր, 75-ամյակը:

Նիկողայոս Հովհաննիսյան (2.5.1899-28.1.1945)-զինվորական գործիչ, 100-ամյակը:

Պետրոս Ղամբարյան (3.5.1899-8.2.1934)-խմբերգ-երկրաբան, 100-ամյակը:

Ջոն Կիրակոսյան (6.5.1929-20.6.1985)-պետական գործիչ, պատմաբան, 70-ամյակը:

Հաղթանակի եւ խաղաղության օրը (9.5):

Ստեփանոս Նազարյան (27.5.1812-9.5.1879)-հրապարակախոս, մանկավարժ, փիլիսոփա, արեւելագետ, գրականագետ, մահվան 120-ամյակը:

Արուս Ոսկանյան (10.5.1889-1943)-դերասանուհի, 110-ամյակը:

Զահրատ (Զարեհ Յալդզջյան, 10.5.1994)-բանաստեղծ, 75-ամյակը:

Թորգոմ (Թուման Թումյանց, 11.5.1879-1904)-հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ, 120-ամյակը:

Աբգար Հովհաննիսյան (14.5.1849-15.4.1904)-խմբագիր, 150-ամյակը:

Գարեգին Երիցյան (19.5.1879-15.10.1966)-դրամատուրգ, նկարիչ, մշակութային գործիչ, 120-ամյակը:

Սարգիս Գուրզադյան (20.5.1929)-ճարտարապետ, 70-ամյակը:

Հովհաննես Շահխաթունյան (20.5.1799-4.3.1849)-եկեղեցական գործիչ, մատենագետ, բանասեր, պատմաբան, 200-ամյակը:

Շառլ Ազնավուր (22.5.1924)-երգիչ, կոմպոզիտոր, բանաստեղծ, դերասան, 75-ամյակը:

Տիգրան Շահիրխանյան (22.5.1899-29.8.1952)-ռեժիսոր, դերասան, մանկավարժ, 100-ամյակը:

Ազնիվ Հրաչյա (30.5.1859-1920)-դերասանուհի, 140-ամյակը:

Վարդան Մախոխյան (31.5.1869-11.2.1937)-նկարիչ, 130-ամյակը:

Արամ Մանուկյան (1879-29.1.1919)-Հայաստանի Հանրապետության հիմնադիր, 120-ամյակը:

Մուրադ Սեբաստացի (1874-1918)-հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ, 125-ամյակը:

Լանգ Դեյվիդ Մարշալ (1924-1991)-անգլիացի կովկասագետ, հայագետ, 75-ամյակը:

Միխայել Ասորի (1126-1199)-ասորի պատմիչ, մահվան 800-ամյակը:

Մեսրոպյան վարժարան (Զմյուռնիա, 1799)-200-ամյակը:

Միխայել Միքայելյան (1879-1943)-քանդակագործ, 120-ամյակը:

Հ. ՀՈՒՆԱՆՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

Քառյակը որոշվեց

Անցկացվեցին Հայաստանի «Անկախություն» գավաթի խաղարկության քառորդ եզրափակիչ փուլի պատասխան հանդիպումները:

«Կիլիկիա»-«Երեւան»՝ 2-1: Այս հանդիպումը, որն անցկացվեց «Հրազդան» մարզադաշտում, բավական դրամատիկ ընթացք ունեցավ: Ամբողջ առաջին խաղակեսն անցավ «Երեւանի» ավելի փորձառու ֆուտբոլիստների առավելությամբ: Նրանք մի քանի անգամ գոլ խփելու հնարավորություն ունեցան, սակայն վերջին պահին հապաղում էին: Ընդհանրապես, այս խաղում «Երեւանի» ֆուտբոլիստները մի տեսակ անկազմակերպ էին գործում: Սա զգացին նաեւ նրանց երիտասարդ մրցակիցները, որոնք սկսեցին ավելի համարձակորեն դիմել սուր հակագրոհների: Հենց այդպես էլ «Կիլիկիան» առաջ անցավ հաշվի մեջ: Խաղակեսի ավարտից 2 րոպե առաջ «Երեւանի» պաշտպաններն իրենց տուգանային հրապարակի մասույցներում անփույթ խաղացին ու կորցրեցին գնդակը: Սխալից օգտվեց Նշան Էրզրումյանը: Տիրելով գնդակին նա մեն-մենակ սլացավ դեպի մրցակցի դարպասը, խաբս տվեց նաեւ դարպասապահ Արմեն Հովհաննիսյանին եւ բացեց հաշիվը: Հանդիպման երկրորդ կեսում նույնպես սուր խաղ ընթացավ: Խաղակեսի սկզբում «Երեւանի» խաղացող Արմեն Մարկոսյանը երկու անգամ վտանգավոր հարվածներ կատարեց մրցակցի դարպասին, սակայն անարդյունք: Հանդիպման 61-րդ րոպեին «Կիլիկիայի» ֆուտբոլիստները կրկնապատկեցին հաշիվը: Թիմի ավագ Արման Քարամյանը, ստանալով խաղընկերոջ փոխանցումը, գլխի հարվածով խփեց երկրորդ գոլը: Ընդհանրապես երկրորդ խաղակեսը «Կիլիկիան» հաջող անցկացրեց: Բայց խաղի 79-րդ րոպեին Մարկոսյան-Սկրտչյան-Մարտելո կոմբինացիան հաջողություն բերեց հյուրերին: «Երեւանի» արգենտինացի լեգեոնականի դիպուկ հարվածը փրկեց թիմին: Քանի որ առաջին խաղում «Երեւանը» հաղթել էր 1-0 հաշվով, 1-2 հաշվով պարտությունը ծանոտ էր նրան (թիմին օգնեց մրցակցի դաշտում խփած գոլը):

«Շիրակ»-«Զվարթնոց»՝ 1-0: Այստեղ կիսաեզրափակիչ մտավ «Շիրակը»: Այս երկու թիմերի առաջին խաղում «Զվարթնոցը» հաղթել էր 2-1 հաշվով, եւ գյումրեցիներին ընդհանուր հաջողություն ապահովեց մրցակցի դաշտում խփած գոլը:

«Էրեբունի»-«Արարատ»՝ 1-0: Այս հանդիպումն էլ, ինչպես նախորդները, անցավ անզիջում պայքարում: Հենց սկզբից մրցակից թիմերի ֆուտբոլիստները դիմեցին ակտիվ գործողությունների: Սուր պահեր առաջացան թե մեկ, թե մյուս դարպասների մոտ: Հատկապես վտանգավոր էին Էմիլ Մեսրոպյանի («Արարատ») եւ Արամ Փահլեւանյանի («Էրեբունի») հարվածները: Գոլը խփվեց 9-րդ րոպեին: «Արարատի» դարպասապահ Հարություն Աբրահամյանը բավական առաջացավ եւ ոտքի հարվածով գնդակը խաղադաշտի կենտրոնական մաս ուղարկեց: Գնդակին տիրեց դաշտի տերերի խաղացող Աբրահամ Խաչմանյանը, որը, արագորեն կողմնորոշվելով, անմիջապես գնդակը դարպասապահի վրայով «կախեց» ցանցի մեջ: Դրանից հետո ավելի հաճախ գրոհում էր «Արարատը», իսկ խաղակեսի վերջում թվաց, թե հաշիվը կհավասարվի, սակայն հյուրերը բաց թողեցին հիանալի հնարավորությունը: Խաղի 62-րդ րոպեին մրցավարը կարմիր քարտ ցույց տվեց «Էրեբունու» խաղացող Աշոտ Ասատրյանին: Եվս 5 րոպե անց երկրորդ դեղին քարտի պատճառով խաղադաշտը թողեց նաեւ նրա թիմակից Աբրահամ Խաչմանյանը: Թվում էր, թե արարատցիներին կհաջողվի իրացնել թվային գերակշռությունը, սակայն «Էրեբունու» ֆուտբոլիստներն ամբողջ կազմով անցան պաշտպանության ու կարողացան անառիկ պահել իրենց դարպասը: Քանի որ այս թիմերի առաջին խաղն ավարտվել էր ոչ-ոքի (1-1), «Էրեբունին» նվաճեց կիսաեզրափակչի ուղեգիրը:

«Ցեմենտ»-«Դվին»՝ 2-0: Տասն օր առաջ «Ցեմենտը» հյուրընկալվելիս հաղթել էր 4-0 հաշվով: Այս անգամ հանրապետության չեմպիոնն ու գավաթակիրը բավարարվեց ավելի համեստ հաշվով հաղթանակով:

Այսպիսով, կիսաեզրափակիչ փուլում կմրցեն «Շիրակ»-«Երեւան» եւ «Ցեմենտ»-«Էրեբունի» զույգերը: Խաղերը կանցկացվեն մայիսի 10-ին եւ 20-ին:

Չեմպիոնը Արսեն Ղազարյանն է

Ավարտվեց խճուղային բազմօրյա հեծանվավազքի Հայաստանի առաջնությունը:

Վերջին օրն անցկացվեց Երեւան-Աշտարակ-Թալին-Երեւան մրցուղով ընթացող 5-րդ փուլը: Լեռնային դժվարին մրցասարածության հենց սկզբից հիմնական խմբից առաջ անցան ինը մասնակիցներ, որոնք իրենց առաջատար դիրքերը պահպանեցին մինչեւ եզրագիծ: Հենց այստեղ էլ որոշվեցին մրցանակակիրները: Փուլի հաղթող դարձավ Արսեն Գալստյանը («Աշխատանքային հերթափոխ»), որը 130 կմ մրցասարածությունը հաղթահարեց 3 ժամ 32 րոպե 4 վայրկյանում: Երկրորդ եւ երրորդ տեղերը համապատասխանաբար գրավեցին Տիգրան Կորկոտյանը («Հայաստան» մարզական միություն) 3.32.09 եւ Արսեն Ղազարյանը (ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտ) 3.32.14:

Հինգ փուլի արդյունքով առաջին տեղը գրավեց եւ հանրապետության չեմպիոնի կոչումը նվաճեց Արսեն Ղազարյանը: 500 կմ ընդհանուր երկարությամբ մրցասարածությունում նրա ցույց տված ժամանակն է 13 ժամ 36 րոպե 1 վայրկյան: Երկրորդ մրցանակակիր դարձավ Արմեն Գյոզալյանը (13.36.36), իսկ երրորդը Վազգեն Ղուկիջանյանն էր (13.37.17): Վերջինիս հանձնվեց նաեւ «Լեռնային արքա» մրցանակը, իսկ «Ամենաակտիվ հեծանվորդի» մրցանակին արժանացավ Արսեն Ղազարյանը:

Հեծանվավազքն ընթացավ կազմակերպական բարձր մակարդակով: Դրա հաջող անցկացմանը մեծապես նպաստեցին նաեւ հանրապետական պետավտոտեսչության աշխատողները, որոնք ապահովեցին մրցումների անվտանգությունը:

Առաջնությունից հետո մարզական խորհուրդը կորոշի մեր այն մարզիկներին, որոնք հանդես կգան մի քանի օր հետո Իրանում մեկնարկող միջազգային խոշոր հեծանվավազքում:

Պատանեկան մրցաշար Մարտունիում

Մարտունիում անցկացվեց բռնցքամարտի պատանեկան մրցաշար, որը նվիրված էր շրջանի զոհված ազատամարտիկների հիշատակին: Ռինգ դուրս եկան 1985-86 թթ. ծնված հանրապետության տարբեր մարզերի 123 ներկայացուցիչներ, որոնք մրցեցին 15 քաշային կարգերում:

Ինչպես նշեց գլխավոր մրցավար, միջազգային կարգի մրցավար Ֆելյա Ալեքսանյանը, մրցումները ցույց տվեցին, որ մարզերում որոշակի աշխատանք է կատարվում: Այդ առումով առավել աչքի են ընկնում Վանաձորը, Էջմիածինը, Մարտունին: Շրջաններում կան օժտված բռնցքամարտիկներ, որոնք մոտ ապագայում կարող են համալրել Հայաստանի պատանեկան հավաքականը: Պրն Ալեքսանյանը, որը միաժամանակ այդ թիմի գլխավոր մարզիչն է, հատկապես առանձնացրեց Աշոտ Հովսեփյանին (Մարտունի, 30 կգ քաշային կարգ), Արեգ Բեգլարյան-Ստեփան Պողոսյանին (Գյումրի, 34 կգ), Արման Ղալլանին («Հայաստան» ՄՄ, ՕՀՀՈՒ, 38 կգ), Դավիթ Մկրտումյանին (Էջմիածին, ՕՀՀՈՒ, 48 կգ), Հովհաննես Այրազյանին (Վանաձոր, 52 կգ):

Մրցումներն անցան կազմակերպական եւ մարզական բարձր մակարդակով: Աչքի ընկած մասնակիցները պարգեւատրվեցին նվերներով, հուշանվերներով: Մեծ գործ էր կատարել մրցաշարի հովանավորը՝ նախկին մարտունեցի, «Մարմարիկ» ԲԲԸ-ի նախագահ Կամո Պետրոսյանը: Կազմակերպիչները մրցաշարին հրավիրել էին ազատամարտիկների հարազատներին, որոնց նվերներ հանձնեցին: Մրցումներին ներկա էր նաեւ Մարտունու քաղաքապետ Ռաչիկ Միերյանը: Նշենք, որ չորս օր շարունակ Մարտունու մշակույթի պալատը լեփ-լեցուն էր հանդիսատեսներով: Տեղացիների հետաքրքրությունը բացատրելի է, այստեղ առաջին անգամ էր նման խոշոր մարզական միջոցառում անցկացվում: Իհարկե, հուշամրցաշարի անցկացումը մեծապես կնպաստի շրջանում մարզաձեւի հետագա զարգացմանը:

Առաջին խմբի մրցաշարի առաջին տուրերը

Տիգրան Պետրոսյանի անվան Հայաստանի շախմատիստի կենտրոնական տանը շարունակվում է հանրապետության տղամարդկանց առաջնության առաջին խմբի մրցաշարը: Անցկացված երկու տուրերից հետո 5 շախմատիստներ 100-տոկոսանոց արդյունքով գլխավորում են մրցաշարային աղյուսակը: Նրանք են միջազգային վարպետներ Արա Մինասյանը (Գյումրի), Արթուր Չիբուխչյանը (Երեւան), ՖԻԴԵ-ի վարպետ Վահագն Խաչատրյանը (Գյումրի), ինչպես նաեւ Գեւորգ Հարությունյանը (Երեւան) եւ Արամ Իսկանդարյանը (Հրազդան): 9 մասնակիցներ վաստակել են 1,5-ական միավոր:

Ա. Ն.

ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌ

ՃԻՇՏ ԼՈՒԾԵԼՈՎ ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌԸ ԵՎ ԱՌԱՋԻԿԱ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱՌԱՋԻՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՎ «ԱԶԳ»-Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐՈՂ ԵՔ ՍՏԱՆԱԼ ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՄՐՑԱՆԱԿԸ:

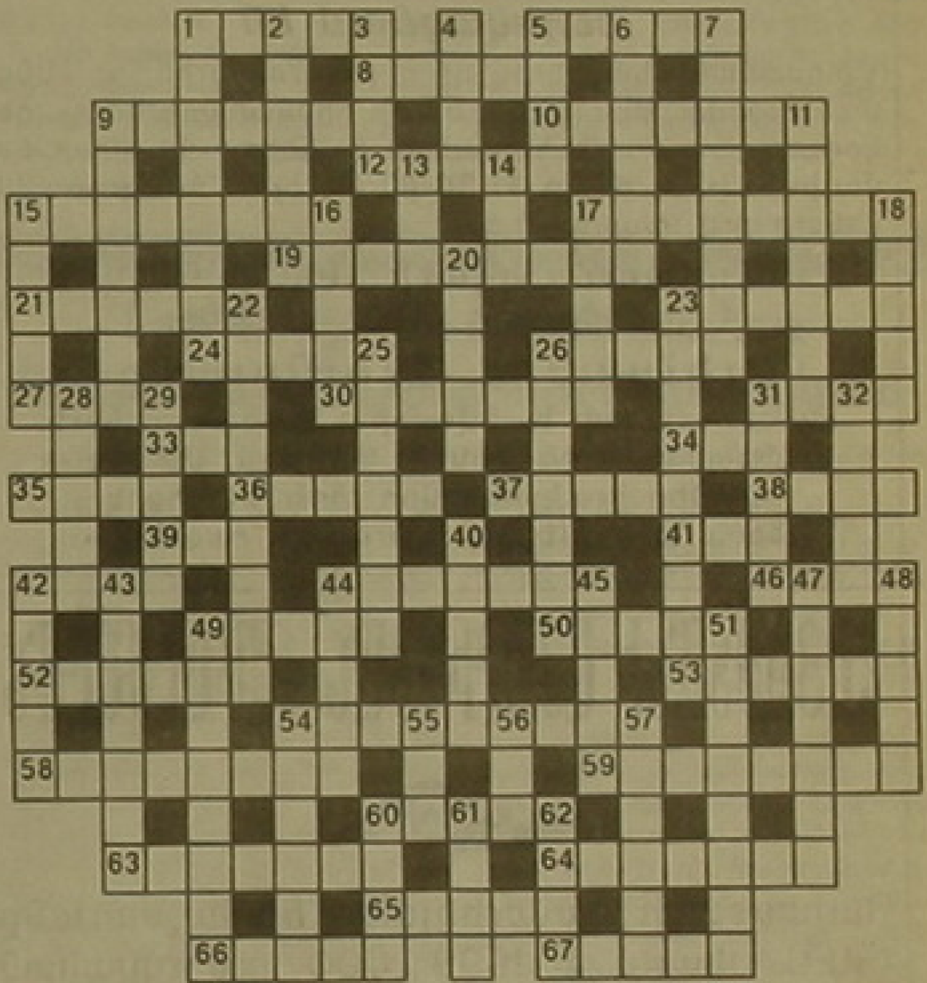

Ուղղահայաց

1. Զինվորական ստորաբաժանում: 2. Նախադեպի կողմից հետնորդներին տրվող ավանդ: 3. Հնդիկ քաղաքական գործիչ: 4. Միջատ: 5. Պաշտպանության ու հետախուզության համար զորքից առաջ ուղարկվող փոքրիկ ջոկատ: 6. Հայ առաջին տիեզերագնացը: 7. Հին հույն մատերիալիստ փիլիսոփա: 9. Մարդ, որի վրա հույս են դնում, պատվեն: 11. Պատանքով փաթաթելը: 13. Կրիվոյ ... քաղաք Ուկրաինայում: 14. Ռուսական կայսր: 15. Սրճեփ: 16. Կարճամբեր: 17. Օգնական, պաշտպանող ուժ: 18. Ուկրաինական ազգագրական խմբի ներկայացուցիչ: 20. Գերմանացի ֆիզիկոս, Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր: 22. Շախմատի աշխարհի 9-րդ չեմպիոնը: 23. Հայ անվանի ճարտարապետ: 25. Հունական դիցարանում դեմոն, Հերմեսի որդին, Դիոնիսոսի խնամակալն ու դաստիարակը: 26. Ֆուտբոլային հանդիպման մաս: 28. Խորհրդային վիրաբույժ, բժշկական գիտությունների ակադեմիայի անդամ: 29. Բեյրութում 1962 թ.-ից լույս տեսնող գրականության եւ արվեստի ամսագիր: 31. Քիմիական տարր: 32. Երկրամասի, գավառի գլխավոր քաղաքը: 40. Հերոսուհի Մ. Շոլոխովի «Խաղաղ Դոն» վեպում: 42. Հարվածային նվագարան: 43. Դասի ստորաբաժանումը զանազան դասակարգումների մեջ: 44. Ձմեռային մարզաձեւ: 45. Որեւէ բանի ծառայող հարմարանք: 47. Խորհրդային դաշնակահար, որին աշակերտել են Ա. Բաբաջանյանը, Ա. Ամբակումյանը: 48. Քաղաք Հայաստանում: 49. Քաղցր տանձի տեսակ: 51. Խորհրդային տիեզերագնաց օդաչու: 54. Թեթեւ, զավեշտական փոքրիկ պիես: 55. Աղավնու ծագ: 56. Տեգրակին: 57. ԱՄՆ-ի 37-րդ նախագահը: 60. Ջայնային ազդանշաններ տալու հարմարանք: 61. Ժամանակի չափման միավոր: 62. Հավատացյալների համայնական ընթրիք քրիստոնեության վաղ շրջանում:

Հորիզոնական

1. Հագուստի մասը, ուր կարելի է որեւէ իր տեղավորել: 5. Գետ Հայաստանում: 8. Արծվակերպ թռչուն: 9. Որեւէ բանի միասին տիրողներից յուրաքանչյուրը: 10. Ընտրությունները անցկացնելու վայր: 12. Կամ բարոյական, կամ չարոյական...: 15. Լուսավորման հզոր սարք: 17. Կրտսեր եկեղեցական պաշտոնյա: 19. Հայ բանաստեղծուհի: 21. Պարսկաստանում ծայրագավառների կառավարիչ: 23. Անցրանցիկ վերարկու: 24. Միրգ: 26. Մետաղի մշակման, տաշման եւ մետաղյա իրեր սարքելու վարպետ: 27. Թանկարժեք մորթի ունեցող կենդանի: 30. Խաղողահյութում պարունակվող կալիումական թթու աղ: 31. Միասին լծվող լծկաններից յուրաքանչյուրը: 33. Հողի մակերեսի տարածաչափ: 34. Անասունների չոր կեր: 35. Ռուս իշխան, որն, ավանդության համաձայն, մահացել է օձի խայթոցից: 36. Պատ շարել, կառուցել: 37. Գործող անձ Բ. Շոուի «Սուրբ Իոհաննա» ողբերգությունում: 38. Հագուստը լրացնող տարր: 39. Լատինական այբուբենի տառ: 41. Իսպանական եւ պորտուգալական առագաստանավի տեսակ: 42. Պատառոտված, զզզված հագուստ: 44. Գործող անձ Ժ. Բիզեի «Կարմեն» օպերայում: 46. Գործող անձ Մ. Լերմոնտովի «Դիմակահանդես» դրամայում: 49. Կիրգիզ ժողովրդի էպոսը: 50. Չիլիացի ֆուտբոլիստ, աշխարհի վերջին առաջնության մասնակից: 52. Համեմունք, կանաչի: 53. Միգամածությունների մեջ գտնվող կողմնակի տիեզերական մարմին: 54. Հայ աշխարհահռչակ ծանրորդ: 58. Անգլիացի կինոռեժիսոր: 59. Թռչուն: 60. Մեծ Կովկասի ամենաբարձր գագաթը (5068 մ): 63. «Ճանապարհորդների ակումբ» հաղորդաշարի հեղինակը եւ վարողը: 64. Խորհրդային հոկեյիստ, 1988 թ. Օլիմպիական խաղերի հաղթող: 65. Հնում արաբական իշխանության կողմից նշանակված կուսակալ: 66. Փոքրիկ երեխայի կոչիկ, փոփոլ: 67. Ռուս դեկաբրիստ, պորուչիկ:

Կազմեց Վ. ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Մարզա: 2. «Անուշ»: 3. Մարշ: 4. Էնվեր: 7. Մայմեխ: 8. Փառաչա: 9. «Սալյուտ»: 13. Սելողրամա: 14. Ռաշմանյան: 17. Եղեգն: 18. Այովա: 19. Վկա: 20. Նիգ: 23. Նոնենի: 25. Չեեման: 26. Մաղրաս: 30. Աշխեն: 31. Սելիմ: 33. Ազնի: 34. Չիր:

Հորիզոնական

5. Վարունգ: 6. Բակունց: 10. Գառզու: 11. Շղարշ: 12. «Սեզար»: 15. Բեկզադյան: 16. Սեյե: 18. «Արուս»: 19. Վան: 21. Լեռդուկ: 22. Իգամոլ: 24. «Ազգ»: 27. Առան: 28. Ավազ: 29. Ամստերդամ: 32. Անաշա: 33. Աղանձ: 35. Սեզառ: 36. Շերենց: 37. Գրադիս:

digitised by A.R.A.R.@

ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալությունը (USAID),
Կրթական զարգացման ակադեմիան (AED)
եւ
Sibley International-ը
տեղեկացնում են

տնտեսական թեմաներով գրող լրագրողներին, որ «Անցման շրջանի տնտեսությունների հիմնախնդիրները» զեկուցումների շարքի հերթական հանդիպումը կկայանա **մայիսի 3-ին, ժամը 11:30-ին** Թեքեյան մշակութային կենտրոնում *(Խանջյան 50)*:

Հանդիպումը կվարի «Լենդ բանկի» գործադիր փոխտնօրեն

Ալեքսանդր Ֆրունջյանը:

Թեման **«Լինսի եւ Եվրասիա հիմնադրամների, Համաշխարհային բանկի, USAID-ի, UMCOR-ի կողմից իրականացվող փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների վարկային ծրագրերը»**:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը (ՀԱՀ) սկսում է 1999-2000 ուսումնական տարվա ընդունելությունը **մագիստրոսի կոչում** շնորհող հետեւյալ ծրագրերով՝

- ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԱԿԱՅԻՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
- ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ
- ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
- ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ
- ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ
- ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ
- ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ

Բարձրագույն կրթությունը եւ անգլերենի իմացությունը պարտադիր է:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է **մայիսի 7-ը, ժ. 15⁰⁰**:

Տեղեկությունների համար դիմել Մարշալ Բաղրամյան 40, Ընդունելության գրասենյակ (19)

Հեռ. 27-16-29

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՐԳԵԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐ

«Հայփոստ» գործակալությունը՝ Հայաստանի Հանրապետության մամուլի տարածման առաջատար, ամենահին եւ ամենախոշոր կազմակերպությունը շարունակում է 1999 թ. երկրորդ կիսամյակի թերթերի եւ ամսագրերի բաժանորդագրությունը:

«Հայփոստում» ամենամատչելի գներով Դուք կարող եք բաժանորդագրվել թերթեր, ամսագրեր, գրքեր, դասագրքեր, տեղեկագրեր եւ այլն, որոնք հրատարակվում են **Հայաստանում, ԱՊՀ երկրներում եւ հեռավոր արտասահմանում**:

Երաշխավորվում է բաժանորդագրված թերթերի եւ ամսագրերի ժամանակին առաքումը ցանկացած վայր (բնակարան, աշխատավայր, մոտակա կրպակ):

«Հայփոստում» Ձեզ սպասում են բազմաթիվ զեղչեր եւ նորամուծություններ:

Զանգահարեք **45-82-00, 45-82-56**, եւ **Ձեզ** կայցելեն մեր գործակալները՝ բաժանորդագրությունը տեղում ձեւակերպելու համար:

Բաժանորդագրությունը կարող եք ձեւակերպել նաեւ հետեւյալ հասցեներով.

1. Հանրապետության հրապարակ, թիվ 10 փոստատուն, «Հայփոստի» ներկայացուցչություն, հեռ. 56-79-40:
2. Սասունցի Դավթի հրապարակ 2 (Կայարանամերձ հրապարակ), «Հայփոստի» կենտրոնական գրասենյակ:
   Հեռ. 45-82-00, 45-82-56, 58-94-12 (շուրջօրյա կապ)
   Կապ. 62-49, հեռ/ֆաքս 45-89-17, 45-06-91
3. «Հայփոստ» («Սոյուզպեչատ») գործակալության մարզային գործակալություններում ներքոհիշյալ հասցեներով.

Արագածոտնի մարզ, ք. Աշտարակ	հեռ. 8-243-3-51-57, 3-44-87
Արարատի մարզ, ք. Արտաշատ	հեռ. 8-245-2-25-49
Արմավիրի մարզ, ք. Արմավիր	հեռ. 8-247-6-37-70, 6-26-74, 8-259-5-26-51
Գեղարքունիքի մարզ, ք. Գավառ	հեռ. 8-264-2-21-84
Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր	հեռ. 8-257-2-55-80, 2-37-00, 2-36-00
Կոտայքի մարզ, ք. Աբովյան	հեռ. 8-261-2-22-52
Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի	հեռ. 8-269-2-38-98
Սյունիքի մարզ, ք. Կապան	հեռ. 8-292-6-23-83
Վայոց Ձորի մարզ, ք. Եղեգնաձոր	հեռ. 8-246-2-26-51
Տավուշի մարզ, ք. Իջեւան	հեռ. 8-263-3-25-73
«Արցախփոստ» ք. Ստեփանակերտ	հեռ. 8-89322-4-34-65, 4-14-57, 5-15-25

Դիմելով մեզ, Դուք կխնայեք Ձեր ժամանակը, միջոցներն ու նյարդերը, կապահովեք Ձեզ անհրաժեշտ պարբերականների անխափան ստացումը:

«ՀԱՅՓՈՍՏ» ՊՓԲԸ
Արդշինբանկ, հ/հ 187000431012 կոդ 18700

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

1 մայիս

10.00 Հայլուր
10.20 Հենց այնպես
10.40 Մարդը եւ բնությունը
11.05 Մանկության մոլորակ
11.35 Գ/Ֆ «Նա գնաց մենակ»
14.20 Սփինգ
15.00 Մուլտկինոնկար «Մասնաչափիկը»
15.30 Քառուղիներ
15.55 Մարզաշխարհ
16.25 Ռուբիկոն
17.00 Հայլուր
17.20 Արեգ
17.50 Ճանաչել գիտությունն եւ գխ րաս
18.25 Բենեֆիս. Պատանի հանդիսատեսի թատրոն
18.50 Խորան լույս
19.00 Ընդմիջում
Արտանկարային հեռարձակմամբ
19.00 Գ/Ֆ «Բարեւ, ես եմ»
21.00 Հայլուր
21.35 Զինուժ
22.10 Անեկդոտների տանկյակ
22.20 Բոհեմ
23.00 Ինչ կա, չկա
23.30 Գ/Ֆ «Երաժշտություն մյուս սենյակից»
00.00 Հայլուր
00.15 Ֆիլմի շարունակությունը

11.00 Տոմար
13.00 Մուլտֆիլմ «Ջունգլիների գիրքը»
14.00 Ոչ նշանավոր մարդկանց կյանքը
14.15 Հրապարակ
14.30 Գ/Ֆ «Մահացու զենք»
16.30 Մուլտֆիլմ «Չնե մարդու հրաշալի նվերը»
17.15 Հմայիլ
(18.00-19.00 Ընդմիջում)
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.45 Ընտանեկան ֆիլմ. «Խեղճ Սաշան»
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Շառ ու փորձանք
22.15 Հեշտագիծ
23.05 Երեք խնձոր
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անդորր
00.05 Մի անգամ
00.10 Ոգիները ներկայացնում են. «Վիճելու սենյակ»
00.25 VIDEOART PLUS
00.40 Խուժան ալիք
01.05 Գիշերային կինոսրահ. «Օձի աղբյուրը»
02.30 Սուրհանդակ
8.00 «Բարի առավոտ» տոնական թողարկում

11.00 Նորություններ
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 «Երալաշ»
16.30 Գ/Ֆ «Գարունը Զարեչնայա փողոցում» (ռեժ. Ֆ. Միրոներ, Մ. Խուցիեւ, դերերում Ն. Իվանովա, Ն. Ռիբնիկով, Վ. Գուլյաեւ, 1956 թ.)
18.05 Հոկեյ. աշխարհի առաջնություն Սլովակիա-Կանադա (հավաքականներ)
20.30, 22.50 Եվգենի Պետրոսյանը «Երբ ֆինանսները երգում են ռոմանսներ» բեմադրությունում
22.00 Ժամանակ
01.40 Գ/Ֆ «Խելագար Մաքսը» (դերերում Մ. Գիբսոն, Դ. Սամուել, Ս. Բիզլի)

РТР

9.00 Գ/Ֆ «Երջանիկ անհաջողակը»
10.25 Նադեժդա Բաբկինայի համերգը
13.15 «Ոսկե բանալի»
13.30 Նադեժդա Բաբկինայի համերգի շարունակությունը
15.00, 21.00 Լուրեր
15.35 Մանուշակագույն մշուշ
16.35 «Ձզջիկ» թատրոն-կաբարեի հոբելյանը
18.05 Լյուբով Օրլովան, Նիկոլայ Չերկասովը, Ֆաինա Ռանեւսկայան եւ Ռոստիսլավ Պլյատտը «Գարուն» ֆիլմում
20.00 Իմ ընտանիքը
21.35 Իոսիֆ Կոբզոնը «Հրաժեշտ մենությանը» ֆիլմում (9, 10-րդ մասեր)
23.45 Գ/Ֆ «Մարգարեություն» (ԱՄՆ)

2 մայիս

10.05 Առավոտ լույսն
10.15 Բարեւ
11.20 Զատկական
11.45 Շախմատ-64
12.00 Զինուժ
12.35 Մուլտկինոնկար «Մի անգամ Ավստրալիայում»
13.00 Դո, ռե, մի
14.15 Գ/Ֆ «Արխայազնը յոթ ծովից այն կողմ»
15.45 Հեռուստաթատրոնի տեսադարանից Ստրասիեւ. «Կոճակը»
17.00 Հեռուստախաղ «Ֆորտ Բոյարի բանալիները»
17.50 Ղարաբաղը յոթ պատասխաններում
18.00 Հավատամք
18.25 Մեկ երգի երեկո + «TV Աստղերն մանի»
19.00 Ընդմիջում
Արտանկարային հեռարձակմամբ
19.00 Գ/Ֆ «Ընկեր Փանչունի»
20.40 Եղիշե Չարենց
20.00 Խորհրդարանական ժամ
20.30 Ընդմիջում
21.00 Օրակարգ
21.35 Համայնապատկեր
22.10 Անմեղության կանխավարկած
22.45 8 1/2. Գ/Ֆ «Մեղվապահը»

11.00 Տոմար
13.00 Մուլտֆիլմ «Հեքիաթ վիշապ Տիլիի մասին»
14.00 Ոչ նշանավոր մարդկանց կյանքը
14.15 Հրապարակ
14.30 «Արգամարս N 1. Ֆուտբոլ. Չեմպիոնների Լիգա. «Բավարիա» (Մյունխեն)-«Դինամո» (Կիեւ)
16.10 Գ/Ֆ «Մկան որս»
17.40 Գիտաստղեր
(18.00-19.00 Ընդմիջում)
19.00 Գ/Ֆ «Փախստական ավտոմեքենան»
20.35 Մի անգամ
20.50 Վերհուշ
21.30 Թեյի հրավեր
22.00 Ի դեպ
22.30 Յոթ քար լրատվական-վերլուծական ծրագիր
23.00 Մի անգամ
23.15 Էլիտար կինոսրահը ներկայացնում է Ռոբերտ Դե Նիրոյին եւ Մերիլ Սթրիփին «Եղջերու որսորդը» դրամայում

9.00 Գ/Ֆ «Իմ ամուսնու կալանավորը» ըստ Դյումայի «Կոմս Մոնտե Քրիստո» վեպի (դերերում Վ. Ավիլով, Ե. Դվորժեցկի) 1-ին եւ 2-րդ մաս
10.05 Մուլտֆիլմ «Բրեմենյան երաժիշտները»
10.25 Հոկեյ. աշխարհի առաջնություն
11.00 Նորություններ
11.15 Քանի դեռ բոլորը տանն են
11.50 Դ. Կոլյովի «Անլուրջ նոթերը»
12.05 Վաղորդյան աստղ
13.00 Բանակային խանութ
13.30 Նվագիր, հարմոն սիրելի
14.00 Գ/Ֆ «Ազատագրել Վիլլին-2» (դերերում Դ. Դ. Ռիխտեր, Լ. Պետտի)
15.35 Մուլտֆիլմ «Բրեմենյան երաժիշտների հետքերով»
16.00 Նորություններ
16.15 Կենդանիների աշխարհում
16.55 Հոկեյ. Ռուսաստան-Բելառուս (18.30 Աղորտային նորություններ)
19.30 «Երալաշ»
19.40 Գ/Ֆ «Հրաշալի յոթնյակը» (ռեժ. Դ. Ստերջես, դերերում Յու. Բրիններ, Սթիվ Մըքքուին, 1960 թ.)
22.00 Ժամանակ
22.35 ՈՒՀԱ 99
00.40 Գ/Ֆ «Դիմակահանդես» (ռեժ. Էտորե Սկոլա, դերերում Ժ. Ռեյ-Պանցետա, Ն. Նոել, Դ. Ռոշար)

РТР

9.00 Մուլտֆիլմ
9.35 50x50. կղզոնակ աստղ
10.30 Մուլտֆիլմ
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.35 Ինքդ քեզ ռեժիսոր
12.00 Հեռուստասերիալ «Հարյուրը մեկին»
12.45 Մուլտֆիլմ «Արմատն ու ցողունը»
13.00 Ռուսական լոտո
13.40 Գրքերի աշխարհը Լեոնիդ Կուրավլյովի հետ
13.55 Սերիալ «Սահարայի գաղտնիքը»
15.00 Լուրեր
15.30 Իշխանության շաբաթ
16.00 Վ. Դեւյատովի հոբելյանական երեկոն
17.40 Ալեքսեյ Ժարկովը, Լարիսա Ուդովիչենկոն, Լեոնիդ Յարմոլնիկը «Ոսկե հորթերի վիլլա» ֆիլմում
18.55 Ֆուտբոլի Ռուսաստանի առաջնություն. «Տորպեդո» (Մոսկվա)-«Ալանիա» (Վլադիկավկազ)
21.00 Հայելի
22.00 Համերգային ծրագիր նվիրված Վարդիմիր Միգուլյայի ստեղծագործական գործունեությանը
23.45 Կ-2-ը ներկայացնում է
00.40 Հերթապահի բաժանմունք
01.05 Կ-2 կինոդահլիճ. գ/ֆ «Հայր տերը»

3 մայիս

11.00 Օրակարգ
11.35 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
12.30 Համայնապատկեր
13.00 Հայլուր
13.20 Բոհեմ
17.00 Հայլուր
17.20 Տուն-տունիկ
17.40 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
18.35 Հիթ շքերթ
19.00 Ընդմիջում
Արտանկարային հեռարձակմամբ
19.00 Հեռուստաներկայացում «Կոմիտաս»
20.30 Վավերագրական կինոնկար «Հայր մեր, Հայաստան»
21.00 Հայլուր
21.30 1 լուր
21.40 Հեռուստակրկեսալոգ
21.45 Այսօր
22.10 Կրկնվող ֆիլմերի էկրան. գ/ֆ «Հրաշալին»
23.40 Հենց այնպես
00.00 Հայլուր
00.15 Արտակարգ ալիք
00.30 Ուշ երեկոյան
01.30 Հեռուստասերիալ «Երեկ, այսօր, վաղը»
Արտանկարային հեռարձակմամբ
02.00 Հեռուստասերիալ «Քաղցր գեշը»
03.00 Բարի լույս, Հայաստան

09.00 Տոմար
11.00 Գ/Ֆ «Իշխանուհի Դեյզին» (I մաս), ավարտին Յոթ քար (կրկնություն)
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.50 Քաղաք
20.00 Հեշտագիծ
20.40 Պարադ գրույց
21.05 Հմայիլ
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Վավերագրական շարք «Մահաբեր արարածներ. Սարսափելի»
22.55 Ավետա
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անդորր
00.05 Մի անգամ
00.10 «Արգամարս N 1». Կանադայի ՀԱԼ-ի լավագույն խաղերը
01.10 Սուր զգացողությունների սիրահարներին. «Ճչացումներ»
02.30 Սուրհանդակ

8.55 Գ/Ֆ «Իմ ամուսնու կալանավորը» (1-ին եւ 2-րդ մաս)
10.00 Մուլտֆիլմեր «Վինի Թուխ», «Վինի Թուխը գնում է հյուր», «Վինի Թուխն ու հոգսերի օրը»
10.45 Տնային գրադարան
11.00 Նորություններ
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Խելոքներն ու խելացիները
16.50 Հին երգեր գլխավորի մասին-3
19.20 «Ներման բուրակ»
20.05 Գ/Ֆ լեգենդար շարունակություն «Յոթնյակի հրաշալի վերադարձը» (ռեժ. Բ. Քենեդի, դերերում Յու. Բրիններ, Ռ. Ֆուլլեր, Դ. Մաքբեոս, ԱՄՆ, 1966 թ.)
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.35 Ֆիլիպ Կիրկորով «Ամենալավը, ամենասիրելին միայն Ձեզ համար»
24.55 Գ/Ֆ «Եվ կառքից» (ռեժ. Յու. Բոգաեւիչ, դերերում Մ. Ռուրկ, Կ. Օքիս, Է. Մ. Հոլլ, ԱՄՆ, 1996 թ.)

РТР

9.00 Մուլտծրագիր
9.30 Ծառայում եմ հայրենիքին
10.00 Գյուղական լուրեր
10.30 РТР-ի փոստը
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.30 Մանկան շուրթերով
12.00 «Անշլագը» ներկայացնում է
12.30 «Քաղաքիկ»
13.00 Սեր առաջին հայացքից
13.25 Ընտանեկան հոգսեր Նատալյա Վառլեյի հետ
13.55 Սերիալ «Սահարայի գաղտնիքը»
15.00, 21.00 Լուրեր
15.30 Դաշնություն
16.10 Խորհրդարանական ժամ
17.10 Սերիալ «Օրենք եւ կարգ»
18.05 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
19.00 Հույժ գաղտնի
20.00 Հին բնակարան. 1984 թիվ (1-ին մաս)
21.35 Սեր առաջին հայացքից
22.10 Երաժշտական ռինգ նոր սերունդ
23.50 Ակումա Մատսասա
00.50 Դետեկտիվ «Հայացք բունելի միջով» (Ավստրալիա)

«ՍՓՅՈՒՌ». ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ: Հեռախոսներ 569393, 581351

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1041. Տպաքանակ 4000. Ստորագրված է տպագրության 29. 04. 1999. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@